

Fuafuaga mo le Siitia o le Malupuipuia o Nuu ma Afioaga mai Suiga o le Tau

Itūmālō o Si'umu – 'Upolu

Ta'iala o Galuega 2018

'Upu Tomua

E iā te a'u le ava tele e fa'ailoa atu ai Fuafuaga mo le Siitia o le Malupuipuia o Nuu ma Afioaga mai Suiga o le Tau (Fuafuaga o le CIM) lea sā uluai fa'aigoaina o Fuafuaga mo le Vaaia Lelei o Aseta Tulata i le Sami. 'O le toe iloiloina o nei fuafuaga na suia ai le faatinoina talu le uluai seti o fuafuaga na tapenaina mo itumalo e 15 i le tausaga 2002 – 2003 i lalo o le polokalame na faatupeina e le Faletupe o le Lalolagi ma le 26 itumalo mulimuli na faamaeaina i le tausaga 2004-2007 i le polokalame a Samoa mo le Vaaia lelei o Aseta Tulata i le Samoa na faatupeina e le Faletupe o le Lalolagi.

O le taimi nei ua lautele atu le fa'ata'iatiaga o le polokalame ua iai nei ma ua aofia le atunu atoa mai i tuasivi se'ia o'o i le ā'au (ridge to reef approach). Ua le gata i atinae tetele ae ua aofia nei totonu ma le siosiomaga ma punaoa faalenatura ae fapea foi ma alamanuia mo nuu ma afioaga aemaise a latou pulega lelei. O le Taiala o le CIM lea na afua mai ai fuafuaga o le CIM(CIM Plan) na toe teuteuina ia Aukuso 2015 'ina 'ia atagia ai le faataatiaga fou mo le faatinoina o lenei fuafuaga e le Malo ma ua iai le fuafuaga o le a faatinoina nei CIM I le vaitau e tai 10 tausaga ma toe iloilo nai lo le 5 tausaga na uluai fuafuaina ai.

O le Fuafuaga o le CIM 'ua avea nei ma faavae o galuega faatino mo Vaega autu tetele(Sectors) uma o le Malo e tali atu ai i Suiga o le Tau i se faiga faapolokalame a le Malo o Samoa e tapena ai le atunu i auala e tali atu ai i Suiga o le Tau. Ma o galuega uma ua fuafuaina i totonu o CIM plan mo itumalo ma nuu taitasi ua faapea ona fesootai lea I le ausia o le Fuafuaga autasi a le Malo 2016/17 – 2019/20 faatasi ai ma fuafuaga a isi matagaluega a le Malo.

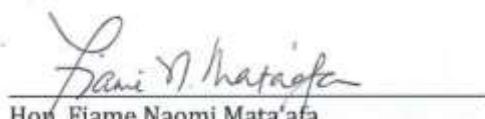
'Ou te fia fa'ailoa le sao tele o itumalo ma afioaga taitasi faapea pā'aga fesoasoani, Matagaluega a le Malo e aofia ai

Matāgaluega o Tinā ma Tama'ita'i, Nu'u ma Agafeso'ota'i
 Matāgaluega o Galuega, Fela'ua'iga ma Ātīna'e Tetele
 Matāgaluega o Puna'oa Fa'alenātura ma le Si'osi'omaga
 Matāgaluega o Fa'ato'aga ma Faigāfaiva
 Fa'alāpotopotoga o Mālosi'aga Tau Eletise
 Pūlega o Feoa'iga i le Lau'ele'ele
 Pūlega o le Suāvai o Sāmoa
 Matāgaluega o le Soifua Mālōlōina
 Matāgaluega o Tupe

Mātou te fa'afetaia fo'i le sao tele o pā'aga fa'avāomālō na fa'atupeina lenei galuega telee aofia ai Faletupe o le Lalolagi i lana Poloketi Faataitai mo le Siitia o le Malupuipuia o afioaga mai Suiga o le Tau, le UNDP tauala mai le Adaptation Fund i le faatupeina o le galuega toe iloilo ma faafouina o nei fuafuaga o CIM Plans.

Oute tuuina atu nei Fuafuaga (CIM Plans) i paaga uma, i matagaluega, itumalo ma afioaga faapea paaga fesoasoani mo le faatinoina. Ua faamaonia o nei Fuafuaga (CIM Plans) o le a siitia ai le malupuipuia o Samoa mai aafiaga o suiga o le tau

Faafetai,

Hon. Fiamē Naomi Mata'afa
Minister of Natural Resources and Environment

Sui 'auai i le Fuafuaga

O le Fuafuaga o le CIM o le Fa'apā'aga i le vā o le Mālō o Sāmoa ma nu'u 'olo'o i totonu o vāega Fuafuaina. E 'āmata le Fuafuaga mai le tuasivi seia pa'ia le sami/ā'au, e vaevaeinai vāega e 4; Ātīna'e Tetele; Si'osi'omaga ma Puna'oa Fa'alenātura; Alamanua ma le lava o taumafa; ma Pūlega a Nu'u. E iai matafaioi a nei pā'aga i faafitauli i nei vaega tetele e 4 o le fuafuaga faatasi ai ma fofō e foia ai, ma o lenei fuafuaga ua tuufaatasia uma ai auaunaga'ma auala e siitia ai le saogalemu i le taimi nei ma le lumana'i.

O le Fuafuaga lenei e aofia ai le Itūmālō Fa'afaipule o Siumu (e aofia ai afioaga o Siumu Sisifo, Siumu Sasae, Saaga Fou ma Maninoa).

O sui o nu'u na auai i le tapenaina o Fuafuaga o le CIM i le fa'apā'aga ma le Mālō o Sāmoa.

Aso na Sainia ai: 15 Juni 2018

Nuu:

Sui e 5 o le Nuu

Siumu Sisifo

- Tootoo Tofaeono
- Fata Pago
- Tofaeono Lafi
- Eseta Faailo

Siumu Sasae

- Leato Tuuu Tupuola
- Oliva Tuilaepa
- Rivo Puni
- Fogalele A. T. A
- Tuuu A

Saaga Fou

- Leau Apisaloma
- Leau Ripine
- Tupuola Selefuti
- Leata Tupuola

Maninoa

- Laulauafolasa Mataio
- Sua Ioane
- Tausili Sepa
- Sua Taimane

The image shows four handwritten signatures in blue ink, each consisting of a stylized letter followed by a horizontal line. The first signature is 'L', the second is 'I', the third is 'T', and the fourth is 'S'.

'Ua fa'aaogāina e le Mālō o Sāmoa lenei Fuafuaga mo le Siitia o le Malupuipuia o Nuu ma Afioaga mai suiga o le Tau mo le Itūmālō Fa'afaipule o Siumu o se fuafuaga autu e faatinoina ai le Taiala mo le Siitia o le Malupuipuia o Nuu ma Afioaga tapenaina i le 2002, toe iloiloina 2006 & 2015..

O le tapenaina o Fuafuaga o le CIM o loo taulamua ai le Matāgaluega o Puna'oa Fa'alēnātura ma le Si'osi'omaga fai ma sui o Matāgaluega a le Mālō ma Fa'alāpotopotoga e fa'amautū le auai o le Mālō o Sāmoa i le tapenaga o nei Fuafuaga ma le faaogaina e avea ma fuafuaga autu aua le faatinoina o le Taiala mo le Siitia o le Malupuipuia o Nuu ma Afioaga uma mai Suiga o le Tau.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'BISMARCK CRAWLEY'.

Ulu Bismarck Crawley

OFISA SILI, MNRE

'Upu Tomua

Sui 'auai i le Fuafuaga

Uiga o Upu

1. Fa'ailoaina o Fuafuaga o le CIM

*Manulautī o Fuafuaga Fa'ata'atitia
'Auga o Fuafuaga o le CIM
Fa'atūlagaga o le Fuafuaga*

2. Ta'iala o Fa'atinoga

*Fa'amoemoega o Ta'iala o Fa'atinoga
'Umi o le Fuafuaga
Fa'atupega o le Fuafuaga*

3. Fa'amatalaga o le Itūmālō o Siumu

*Fōliga Va'aia ma Puna'oa Fa'alenātura
Tūlaga o Agafeso'ota'i ma le Tamāo'āiga
Maua'a o le Tau ma Lamatiaga*

4. Itumalo Siumu

Fa'afanua o le Itumalo Siumu

4.1 . Siumu Sisifo

Fa'afanua o le Nu'u o Siumu Sisifo

4.2. Siumu Sasae

Fa'afanua o le Nu'u o Siumu Sasae

4.3 Saaga Fou

Fa'afanua o le Nu'u o Saaga Fou

4.4 Maninoa

Fa'afanua o le Nu'u o Maninoa

5. Fa'afanua o Itūmālō o Upolu

Uiga o 'Upu

Fa'afoga Fa'afuase'i	Tu'u atu i nu'u le tomai, fausaga ma alagā'oa 'ina 'ia mafai 'ona fa'amāsanī, tali atu ma vave toe fa'aleleia i taimi o fa'alavelave fa'afuase'i.
Lava Taumafa (Mea'ai)	E lava mea'ai pe 'ā maua 'uma e tagata i taimi 'uma, maua ma lava le tamāo'āiga, saogalēmū ma mālōlōina, ma fetaui ma o lātou mana'oga tau mea'ai 'ina 'ia ola manuia ma mālōlōina.
	<i>Maua o mea'ai:</i> Avanoa e maua ai e tagata ta'ito'atasi ālāmanuia talafeagai (fa'amanuiaga) e maua ai mea'ai e fetaui mo se 'aiga mālōlōina. O fa'auigaga o fa'amanuiaga e pei o se seti o mea mana'omia 'uma e mafai ai e se tagata 'ona fa'avae mana'oga e fua i tūlāfono, faiga fa'apolokiki, tamāo'āiga ma agafeso'ota'i fa'avasegaina a le nu'u 'olo'o soifua ai (e aofia ai aiātatau fa'aleaganu'u e pei o le avanoa e maua ai ālāmanuia māsanī)
	<i>Iai mea'ai:</i> O le iai o mea'ai e lava ma lelei, 'ua tu'uina atu e fa'aaogā i 'āiga po o mea'ai 'auina mai fafo (e aofia ai ma mea'ai mai fesoasoani)
	<i>Fa'atūmauina:</i> Mo le fa'atūmauina o mea'ai, e tatau 'ona maua mea'ai e talafeagai i taimi 'uma mo se faiatauga aofa'i o tagata, o se 'āiga po o tagata ta'ito'atasi. E lē tatau 'ona lē maua avanoa i mea'ai 'ona o se fa'afitāuli fa'afuase'i (ft. se fa'alētonu o le tamāo'āiga po o le tau) po o ta'amilosaga o ni mea tutupu (ft. lē lava mea'ai 'ona o mea'ai fua fuata). O le va'aiga la fa'alemāfaufau i le fa'atūmauina, o le iai ma le lava o mea'ai i ona vāega 'uma.
	<i>Fa'aaogaina:</i> Fa'aaogaina o mea'ai e 'auala atu i le lava o mea'ai taumafa, vai mamā, tūmamā ma le tausia o le soifua mālōlōina 'ina 'ia 'ausia le ola mālōlōina e tali atu i mea e mana'omia e le tino. E ta'u mai ai ma le tāua o isi mea fa'aaogā e le'o ni mea'ai 'ina 'ia lava mea'ai
Lamatia	O se 'auala e ono lamatia ai po o se tūlaga e ono fa'aleagaina ai.
Sone Lamatia	Nofoaga 'ua fa'ailogaina e ono lamatia pe ono a'afia ai 'ona o lamatiaga i se vaitaimi fa'atūlagaina mo su'esu'ega. E ono sone lamatia 'olo'o fa'atatau i ai le su'esu'ega lenei: <i>ASCHs</i> (nofoaga ma'ale'ale e lamatia ai le talafātai); <i>CEHZs</i> (sone lamatia e tafi'esea ai le talafātai); <i>CFHZs</i> (sone lamatia i lōloga o le talafātai) ma <i>CLHZs</i> (sone lamatia i 'ele'ele solo o le talafātai) <i>CIHZ</i> (sone lamatia e lōfia ai le talafātai) <ul style="list-style-type: none"> - Lōfia o le Talafātai 0 i le 15mASL - sone vave lōfia o le talafātai - Lōfia o le Talafātai 15 i le 20mASL - 5-mita lē mautinoa le pupuni e soso'o ma le sone vave lōfia (e māfua 'ona e le'o sa'o 'ātoatoa le LiDAR) - Lōfia o le Talafātai 20 i le 50mASL - sone lamatia fa'aopoopo mo le fa'amoemoe e fua/fuafuaga o le nofoaga o fausaga e puipui ai mai sunami i tala atu o le laina 0-20mASL. Fa'amolemole mātau lelei, o le lamatia i sunami e aofia ai le 0-20mASL, lona uiiga o sone lamatia o sunami e tatau 'ona aofia ai ma le 0-15mASL ma le 15-20mASL polikone fa'apēnā fo'i ma le 20-50mASL polikone - Lōfia o le Talafātai 50 i le 55mASL - 5-mita lē mautinoa le puipui o le sone lamatia o fa'atulagaga o le sunami (e māfua 'ona o le lē sa'o 'ātoatoa o LiDAR) <i>IFHZ</i> (sone lamatia vave pāpā i tāfega) i totonu o 'auvai tofē o vaitafe loloto i vanu <ul style="list-style-type: none"> - Tāofiofiga o pā o 'auvai - 5m puipui i so'o se pito o le 'auvai

	- Sone 'olo'o totō ai lā'au i 'auvai o vaitafe e fa'atonutonu ai le tafe solo o le vai – 20m puipui i so'o se pito o le 'auvai
Ātīna'e Tetele	O ātīna'e tetele ma 'aula o feso'ota'iga, e lagolago ai le atunu'u, itūmālō po o le nu'u Ātīna'e Tetele e Ola ai: O ātīna'e tetele e aogā sa'o i le fa'asaoina o le nu'u e mafai ai 'ona tali atu ma toe fa'aleleia i taimi o fa'alavelave mātuiā. Ātīna'e Tetele Tulagalua: O ātīna'e tetele e aogā mo ātīna'e a le nu'u i aso uma.
Ta'iala o Fa'atinoga	O se fa'amatalaga e limata'ita'ia ai le fa'aaogāina o le lau'ele'ele ma puna'oa 'ina 'ia 'ausia 'autū ma'oti, fa'anaunauga ma faiga fa'avae, ma aumai ai se 'auivi e fa'atino ai galuega ma gaoioiga mana'omia.
Fa'afitāuli	O se popōlega ma'oti e fa'atatau i māfua'aga ma a'afiaga.
Fa'aaogāina o le Laufanua ma Puna'oa	O le fa'aaogāina o le laufanua ma puna'oa e le nu'u, mo agafeso'ota'i, tamāo'āiga po o isi fa'amanuia (ft. fa'aaogāina o le fanua e aofia ai vāega 'olo'o fa'aaogā e le nu'u po o meatotō, fa'aaogāina o puna'oa e aofia ai le 'eli ma la'uina o le oneone, 'eli ma la'u ma'a po o fāgötaga).
Ola	E fa'atatau i le ōлага o se tagata po o se vāega " 'ia fa'amautū mea mana'omia – mea'ai, vai, fale ma lavalava – o le ola".
Tulimata'i	O le fa'agāsologa o fua e tulimata'i suiga aogā po o a'afiaga o polokalame ma galuega ma fua āga'i i tapula'a, la'asaga ma taunu'uga na mate'ia 'ole'ā tutupu
Gafatia:	O le mafai 'ona fa'amāsani, tali atu ma vave 'ona toe fa'aleleia.
Gafatia o Nu'u:	O le mafai e le nu'u 'ona fa'amāsani, tali atu ma vave 'ona fa'aleleia mai a'afiaga mātuiā e lamatia ai.
Gafatia Fa'alenātura:	O le mafai e mea fa'alenātura 'ona fa'amāsani, tali atu ma vave 'ona toe fa'aleleia mai le fa'agāsologa fa'alenātura po o mea e lamatia ai.
A'afiaga	O le tūlaga e ono tupu ai se mea ma a'afia ai fa'anaunauga. E fua āga'i a'afiaga ma mea e ono tutupu. O le fa'auigaga o le Fuafuaga o Fa'afou Feso'ota'i ma Nu'u o mea e ono tutupu i ātīna'e tetele, si'osi'omaga ma puna'oa o mea e ola, o fa'ato'aga ma puna'oa o le talafātai (lava mea'ai) e ono lamatia ai fanua i gā'uta ma le talafātai ma ono fa'aleaga ai meatōtino, ola ma le laufanua 'ona o fa'agāsologa fa'alenātura.
Tagata e a'afia ai	O tagata ma fa'alāpotopotoga e ono a'afia ai pe 'ua a'afia fo'i, pe fa'apea 'ua a'afia ai ma lātou 'ona o se fa'ai'uga po o se gaoioiga. E ono fa'auiga fo'i 'ina 'ia aofia ai ma i latou e fia mālamalama ma fia 'auai.
Fuafuaga Fa'ata'atia	O le fa'atonuga po o se fa'asologa o gaoioiga e fai 'ina 'ia 'ausia se vāega patino.
Suigatā	O le tūlaga e o'o i ai se meatōtino fau e ono āfāina ma fa'aleagaina i a'afiaga o le talafātai ma lē faigōfie pe faigatā, taugatā pe taugōfie 'ona sua. E tutusa le fa'auigaga o le suigatā ma le mauagatā i le fa'aaogāina o le Fuafuaga o Fa'afou Feso'ota'i ma Nu'u 'ona e tai uiiga tutusa 'upu o le suigatā ma le mauagatā i fa'a'upuga fa'asāmoa.
Manulautī	O se va'aiga mamao e tini i ai se fa'anaunauga

1. Fa'ailoaina o le Fuafuaga o le CIM

O le Vaaiga Mamao

Ua saunia le Fuafuaga mo le Siitia o le Malupuipuia o Nuu ma Afioaga mai Suiga o le Tau (CIM) mo le Itūmālō o Vaa o Fonoti e fai ma vāega o Fa'atupega Fa'amāsanai a le Mālō o Sāmoa – *Polokalame e Si'itia ai le tulaga gafatia e Nu'u o Sāmoa ona tali atu i Suiga o le Tau.* O le Fuafuaga mo le Siitia o le malupuipuia o Nuu ma Afioaga mai Suiga o le Tau o se tasi lea o māfua'aga laualuga i le fa'atinoina o Fuafuaga Fa'ata'atitia, lea na taliaina āloa'ia e le Mālō o Sāmoa īā Fepuari 2001 ma toe fa'afou i le taimi nei i le 2015 e fai ma fa'atonuga o le Fuafuaga Fa'ata'atitia 'ina 'ia si'itia ai le maua'a o nu'u, ātīna'e tetele, si'osi'omaga ma puna'oa fa'alenātura e afua mai i le tuasivi sia pa'ia le ā'au i le gataifale. O le manulauti o le Fuafuaga Faataatia:

Tulaga Gafatia o Suiga o le Tau – Ōlaga i le Nu'u, Ātīna'e Tetele, Si'osi'omaga ma Puna'oa
Fa'alenātura i
Suiga o le Tau ma Mala Fa'alenātura

E fa'aaogā e le Fuafuaga o le CIM le manulauti lea ma fa'ailoa mai fa'atinoga mo'omia mo nu'u ma le Mālō e fa'atino fa'apā'aga ai le Fuafuaga Fa'ata'atitia. *O le maua'a o le fa'amāsanai, tali atu ma vave ona toe fa'aleleia 'ina 'ia fu'asoasoa tatau e le nu'u le tamaoiga mai le si'osi'omaga ma agafeso'ota'i.* (Fuafuaga o le CIM, 2015).

O le 'Auga o le Fuafuaga o le Fa'afoga Feso'ota'i ma Nu'u (CIM)

O le 'auga o Fuafuaga o le CIM o le fesoasoani i nu'u ma le mālō 'ia si'itia le tulaga e ala i le fa'ailoa o gaioiga fa'atino ma fofō 'ua iloa e aupito lelei e tali atu ai i fa'afitāuli 'ua fa'ailogaina. E lē o fofō 'uma e mafai 'ona fa'agaoioi vave i le taimi nei, 'ae o le fuafuaga e fa'amautinoa ai fa'afitauli ma filifiliga 'ua fa'ailoaina mo le fa'aleleia o ōlaga o le nu'u, ātīna'e tetele, si'osi'omaga ma alagā'oa mo se vaitaimi 'umi.

O le Fuafuaga o le CIM 'ole'ā:

1. Fa'aleleia ai le mālamalama o le nu'u i a'afiaga lamatia mai le tuasivi i le ā'au;
2. Mafai ai e le nu'u fa'apea ma i lātou 'olo'o maua mai ai le 'au'aunaga 'ona fa'atino, fa'atupe ma maua mai fesoasoani fa'apitoa i vāega uma fa'ataau i le tau, e fa'aitiitia a'afiaga e lamatia ai le laufanua ma le talafātai o nu'u.
3. Mafai ai e le nu'u ma i lātou 'olo'o faia 'au'aunaga mo le mālō e ala i 'au'aunaga tau ātīna'e tetele, ōlaga, si'osi'omaga ma puna'oa fa'alenātura 'ona fa'amāsanai, tali atu ma toe fa'aleleia mai afā.

Fa'atūlagaga o le Fuafuaga

E lua vāega o Fuafuaga o le CIM e tofu ma le fa'amoemoe e patino i ai.

- *Tapenaina o le Fuafuaga*, 'o lo'o fa'amatala mai ai le fa'agāsologa o le iloiloina o Fuafuaga faatasi ma sui auai o Nu'u, o le Mālō ma isi sui 'olo'o iai o latou faamoe e patino i le vāega o Fuafuaina.
- *Ta'iala o Galuega*, o loo fa'amatala ai Fuafuaga ma galuega ua fautuaina na afua mai i galuega sa faatino, Ua faailoa ai foi ma paaga/matagaluega e faatinoina ia galuega fuafuaina. O loo faapea foi ona faafetaia fa'apitoa i totonu o lenei Taiala o Galuega sui uma na 'auai i le tapenaina o nei Taiala o Galuega.

2. Ta'iala o Galuega

Fa'amoemoega o le Ta'iala o Galuega

'Olo'o fa'ailoa mai i Ta'iala o Galuega fofō e si'itia ai le tulaga gafatiae nu'u i le vāega Fuafuaina ma 'auala e fa'atino ai ia fofō. 'Olo'o fa'avasega fofō mo vāega 'ese'ese fa'atatau i auala le ōлага o tagata, ātīna'e tetele, si'osi'omaga ma puna'oa fa'alenātura, ma e i le feololo i le maualalo le maua'a o ia fofō. 'Olo'o fa'amauinā fo'i pe 'ā iai se fofō e maua ai fa'amanuiaga a isi vāega o le ōлага o tagata, ātīna'e tetele, si'osi'omaga ma puna'oa fa'alenātura, i lalo o "Isi Fa'amanuiaga". O le matāfaioi fai fa'atasi a nu'u ma le mālō fa'atinoga nei. O le matāfaioi a le mālō le tu'uina mai "Fa'alaua'itele" i le atunu'u ma itūmālō, ātīna'e tetele ma 'oloa mo tagata lautele, ma fa'amanuiaga e maua mai 'au'aunaga tau le si'osi'omaga ma puna'oa fa'alenātura, 'ae o le matāfaioi a nu'u le silasila i le lōtoifale e fa'atautaia ai ātīna'e tetele ma ōлага masani e feso'ota'i ma fa'atinoga nei. 'Olo'o fa'ailoa mai fo'i vāega ma a latou matāfaioi mo le fa'atinoina o gaoioiga mana'omia. E tatau 'ona iloilo fa'atasi fofō mo le Itūmālō ma le Nu'u i le tūlaga e feso'ota'i ai matā'upu i le ōлага o tagata, ātīna'e tetele, si'osi'omaga ma puna'oa fa'alenātura. O le matāfaioi lea a pā'aga 'uma e lua, o le ū mai fa'atasi e fa'afoe atina'e feso'ota'i ma nu'u.

O le matāfaioi masani lava a Ali'i ma Faipule ma Āiga i totonu o le nu'u, o le fa'atino o fofō e feso'ota'i i le ōлага, ātīna'e tetele, si'osi'omaga ma le puna'oa fa'alenātura. E ono maua mai le Mālō fautuaga ma alaga'oa e fesoasoani ai i le nu'u i le fa'atinoina o ia fofō. O le tele o ia fofō e fa'amanuiaina ai fo'i nu'u ma itūmālō mai ātīna'e tetele ma puna'oa, ma 'oloa o le si'osi'omaga e fa'asoasoa i nu'u. E tatau 'ona silasila i ia fofō o se galuega feso'ota'i fa'atasi e fa'amālosia ai le maua'a o nu'u i ona vāega 'uma.

'Umi o le Fuafuaga

E ta'isefulu tausaga ma *toe iloilo* Fuafuaga o le CIM 'ae ta'ilima (5) tausaga ma *tulimata'i* pea fofō fa'atinoina i le vaitaimi lea o le Fuafuaga 'ina 'ia mautino 'olo'o lelei 'ona fa'atino fofō mana'omia ma si'itia fo'i le maua'a o galuega e fa'aleleia. E fa'afeso'ota'i le 5 tausaga o tulimata'i le Fuafuaga o le CIM fou ma le 5 tausaga ma *toe iloilo fuafuaga ma polokalame 'autū aoao* mo Sāmoa: *Ta'iala mo le Ātina'e o Sāmoa* (SDS). 'Olo'o fa'amauinā i Fuafuaga o le CIM fou le iai o nisi o fofō e silia ma le 5 tausaga o fa'atino, a o isi e o'o lava i le 10 tausaga o fa'atino 'ona o le lavelave o fa'agāsologa o fuafuaga, fa'atupega ma le fa'apolokalameina o pāketi mana'omia e fa'atino ai ia fofō.

O fa'atinoga au'ili'ili o se fofō e fua i ai mea mana'omia e tulimata'i ma Fa'ailo 'Autū o Galuega Fa'atino.

Fa'atupeina o le Fuafuaga

O fa'atinoga o fofō pito lelei o le taumafaiga fai fa'atasi a sui 'uma mai fa'alāpotopotoga fa'apitoa, o pā'aga fesoasoani i le fa'atupega **ma** sui lava mai itūmālō ma nu'u. E 'ese'ese auala e fa'asolosolo atu ai le fa'atupega o nisi o galuega e āmana'ia ai le Mālō o Sāmoa ma 'aula fa'apolokalame e tali atu ai i a'afiaga o le suiga o le tau i ana ātīna'e alualu i luma. 'Olo'o taumafai i le mea e gata ai e fa'amuamua galuega mana'omia e fau ai le maua'a o Sāmoa ma ona nu'u e ui 'olo'o iai fo'i isi galuega e le'o mafai 'ona fa'atupe e le Mālō i le taimi lava lea. 'Ole'ā fa'atino fofō pito i lelei i se fuafuaga fa'ata'atia e fa'asolosolo mai tupe maua, **pe 'ā** fa'apea o se galuega fa'amuamua a le CCA, e fau ai le maua'a o nu'u ma Sāmoa i lona aotelega. O aiaiga nei e fua i ai le fa'amuamua o fofō pito i lelei a le CCA mo le fa'atupeina:

- 'olo'o solo lelei le ātīna'e mana'omia e tusa ai ma fa'anaunauga o Fuafuaga Fa'ata'atia a le CIM;
- 'olo'o ma'oti le ātīna'e lea i fautuaga o Fuafuaga a le CIM
- aofa'i o tagata 'ole'ā fa'amanuiaina mai le ātīna'e lea, e pei o le aofa'i o tagata e manuia ai
- e 'umi le ola o le ātīna'e e fesoasoani ai i le nu'u
- itiiti pe lēai se a'afiaga tele i le si'osi'omaga
- 'ole'ā si'itia le maua'a mai le ātīna'e
- e vave 'ausia le toe fa'aleleia o le ātīna'e
- 'ole'ā fa'aititia a'afiaga mai le ātīna'e
- 'olo'o fa'amuamua fo'i i isi Fuafuaga a Vāega po o Fuafuaga Fa'ata'atia Aoao

Na fa'atupe e le Faletupe a le Lalolagi le Polokalame Fa'ata'ita'i mo le Maua'a o le Tau e Fa'aleleia le Maua'a o le Tau mo Puna'oa o le Talafātai ma Nu'u (PPCR ECR) ma tapena ai pepa 'autū e lua (2):

➤ *Fuafuaga e Fesootai ai Nu'u (CEP)* - o ta'iala 'olo'o i le CEP o se meafaigaluega pito i lelei e

fa'ato'atele ai tagata mālamalama. E mafai 'ona fa'aaogā e le CSO ma nu'u e fesoasoani ai iā i lātou lava pe 'ā talosaga mo fa'atupega lāiti mo ātīna'e e ō fa'atasi ma isi faiga 'olo'o fa'atupe ai ātīna'e lāiti e pei o le CSSP ma le UNDP-GEF SGP.

- ***Soā Polokalame i Itūmālō (DSP)*** – o ta'iala 'olo'o i le DSP e fa'asino tonu i itūmālō ta'itasi po o polokalame tu'ufa'atasi a itūmālō e manuia ai se aofa'iga to'atele.

A mātauina 'auala fa'apolokalame a Sāmoa i le CCA ma le CCA, o pepa 'autū ia e fa'ata'imua i ta'iala a pā'aga ātīna'e, o sui fa'atino ma isi 'olo'o a'afia e va'ai i 'auala pito i lelei e fa'atōtoga ma lagolago ai polokalame fa'amāsanī i suiga o le tau e fa'atalanoa ma nu'u ma itūmālō. O nu'u ma itūmālō 'olo'o fa'aaogāina polokalame ia a le CCA 'olo'o lātou 'ausia le tele o fa'ailo 'autū i vāeaga 'ese'ese o Fuafuaga i Vāega, ma 'ausia fo'i ma fa'ailo 'autū a le atunu'u 'olo'o i totonu o le *Ta'iala mo le Ātīna'e o Sāmoa* (SDS).

3. Fa'amatalaga o le Itūmālō o Si'umu

3.1 Fōliga Va'aia ma Puna'oa Fa'alenañatura

O le Itūmālō Fa'afaipule o Si'umu e i le talafātai saute sisifo o Upolu e fa'afeagai ma Apia ma e soso'o ma le 'Ele'ele Fa'asao O Le Pupu Pue. O le tele o le itūmālō o se laufanua laugatasi le talafātai, e fa'asolosolo mālie mai mauga tāfatō i uta. Ona o lona tūlaga e i le talafātai saute sisifo, e maualuga atu tīmuga i lō tīmuga māsanī i le tele o vāega o le atunu'u (Dews, 2017). O nu'u e tolu o; Maninoa, Si'umu Sasa'e ma Si'umu Sisifo, e i le pito i sisifo o le itūmālō, e fa'asolo i le fa'ataus'i'usi'uga o se aloalo tele. Ua fausia lea aloalo e le ta'atiaga o ā'au 'olo'o si'omia ai i le itū i sasa'e e le tolotolo papa i Aganoa, a o le itū i sisifo o ni ava i le ā'au i Maninoa. O le nu'u lonafā o le itūmālō, o Sā'aga fou, e i le 'aula 'autū o le Talafātai Saute Sisifo. Na fa'avaeina le nu'u o Sā'aga fou ina ua si'i 'ese atu fale o 'āiga mai le talafātai i uta.

E ui ina mamao 'ese ma le talafātai le 'Auala 'autū o le Talafātai Saute Sisifo, e iai vāega o le 'aula e ui i le tele o ni vāega e lamatia i le pāpā o vaitafe i tāfega. E 'ese mai ma le 'aula 'autū o le talafātai saute sisifo, e iai isi 'aula e tolu i le itūmālō; o le Siumu Road, 'Auala Ta'amilo o Matafala ma le 'Auala o Maninoa uta. E tā uma 'aula e tolu ma o se vāega o feso'ota'iga o 'aula o Sāmoa. Ua 'avea o se fa'amuamua a nu'u le fa'alauteleina o le feso'ota'iga o 'aula i uta ma le fa'aleleia o 'au'aunaga, 'aemaise lava le suāvai fa'aso. O se fa'afftāuli e tūla'i mai pea le lē gafatia e ālavai tetele i lalo o le 'aula ma ālavai i 'autafa o le 'aula le vai pe 'ā tetele tīmuga, e pei ona mātauina i lumāfale o fale o 'āiga, falesā ma faleā'oga i taimi o fa'atalanoaga fa'alaau'itele. O le lē lelei o ālavai tetele i lalo o le 'aula ma ālavai i 'autafa o le 'aula 'olo'o fesoasoani i lōloga i taimi o tīmuga ma vaitafe pāpā (Townsend, 2017).

O le tele o tagata o le itūmālō ma ātīna'e e i uta. O tagata 'olo'o nonofo latalata i le talafātai e iai fo'i o latou 'ele'ele i uta atu. 'Olo'o fa'auau pea le nonofo o tagata i le CEFZ ma o le tele o talosaga mai nei tagata e fa'a'autū i taligalu mo le puipuia o meatōtino 'olo'o latalata i le talafātai. O nei meatōtino e aofia ai vaipuna o le nu'u ma ātīna'e tau tūrisi. O Si'umu o se tasi o itūmālō na a'afia i le sunami o le 2009. Na fausia se taligalu i Si'umu tai i le 2010, o se vāega o le Polokalame Toe Fa'aleleia ina ua mavae atu le Sunami.

E tele fōliga 'ese'ese o le talafātai, e aofia ai vāega o oneone nini'i mai le 'amu, vāega e uliuli le oneone, vāega 'u'umi o papa fausia mai mauga mū, ma ni ana papa. 'Ā itiiti pe lima vaipuna e fa'asolosolo i le talafātai. E iai se vāega tele e vailaloa i Maninoa ma se vāega o se vaomatua lonalua o lā'au e lē maualuluga tele i Sā'aga fou. O le televave o ātīna'e fa'atino i lenei vāega o le motu o se tūlaga e lamatia ai nei vāega o le si'osi'omaga ma ni isi vāega tāua fa'alenañatura po o le aganu'u i lenei itūmālō. E maualuga le tulaga ma'ale'ale o le talafātai o Si'umu i le Fua o le Ma'ale'ale o le Talafātai (Coastal Sensitivity Index), ma e iloga suiga ua iai i le gāsologa o tausaga. E leai se āu i taimi uma e tafea ai mea e to'a i le sami, peita'i e iai vāega ua to'a ma fa'aputuputu ai le taetafe mai vaitafe lata ane. O isi vāega, ua mātauina le tafia o le 'ele'ele. O le itū i sisifo o le faletalimālō o le Coconuts Resort e silia i le 30 mita āga'i i le itū i sasa'e ua si'itia i ai le ala mai le moana i le vāega vailaloa mai le tūlaga sa iai i le 1954. O gātai o Si'umu Sasa'e, e iai vāega ua silia i le 10 mita ua 'āia ai le 'ele'ele ma ua puipuia nei i se pā. Ua iai fo'i le pā puipui i le talafātai o Si'umu Sisifo ua maua ai se puipuiga mo fale 'olo'o iai ma vaipuna e tolu o le nu'u.

E tolu ava tetele i le ā'au i le itūmālō o Si'umu. O le tasi e i le pito i sisifo o le itūmālō, e fa'afeagai tonu ma faletalimālō o le Sinalei ma le Coconuts Resorts, o lonalua e feagai tonu ma le nu'u o Si'umu a o lonatolu e feagai ma le putuputuga o fale o le nu'u o Sā'aga. E tetelē nei ava ma e iai lo latou sao i le fetafea'iga o mea e to'a i le talafātai. O le mamao o le ā'au e mai le 150 mita e o'o atu i le silia i le kilomita mai le matāfaga.

E tele vaitafe i le itūmālō 'olo'o maua ai le suāvai mo fa'atānoa e lua a le Pūlega o le Suāvai (SWA) 'olo'o i Si'umu. O uta, e tafe mai nei vaitafe i ni vanu matuā maualalalo. O le latalata i le talafātai, e tele taimi e pāpā ai nei vaitafe pe 'ā mamafa tīmuga ma taimi o fa'alavelave fa'alenañatura ma lolovaia ai 'ele'ele, fale, vai o nu'u ma ā'oga. O se tūlaga lea e popole ai, 'aemaise i vāega e fetaula'i pe fetaui ai vaitafe i le 'Auala o le Talafātai i Saute.

O vāega mamao 'ese ma le talafātai, 'olo'o tele ai fale o 'āiga, ma'umaga, pā povi ma isi fa'atinoga tau fa'ato'aga, i itū 'aula uma e lua o le 'Auala o le Talafātai i Saute.

3.2 Tūlaga tau Agafeso'ota'i ma le Tamāo'āiga

O le taimi nei e 2,439 le faitau aofa'i o tagata o le Itūmālō o Si'umu, e 1,205 ali'i ma le 1,144 tama'ita'i. E 439 le aofa'i i Maninoa, 423 i Sā'aga-fou, ma le 1,487 i Si'umu. O le tele o ātīna'e e salalau i tafatafa ane pe latalata ane i le 'Auala o le Talafātai i Saute.

O se vāega tāua o ātīna'e tetele mo le itūmālō le 'Auala Saute Sisifo, e feso'ota'i ai Si'umu ma itūmālō tuā'oi o; Sāfata i le itū i sisifo ma Falealili i le itū i sasa'e. E feso'ota'i fo'i le 'Auala Saute Sisifo ma le 'Auala Fa'alava o le Motu e o'o atu ai i le 'ogātotonu o Apia. E aogā le 'Auala Saute Sisifo e faigōfie ai ona o'o atu i ā'oga i le nu'u, fale'oloa, falema'i fa'apea itūmālō tuā'oi.

O 'au'aunaga muamua e pei o le suāvai, 'eletise ma le telefoni, e tele ina ui atu i le 'Auala Saute Sisifo. E maua fo'i e nu'u tū matāfaga o Si'umu 'au'aunaga tau suāvai ma le 'eletise. E a'afagōfie laina telefoni ma le 'eletise mo nu'u i le talafātai i lōlōga ma le tafia o le 'ele'ele i le talafātai.

O se su'esu'ega o itūmālō e 25 i Savai'i ma Upolu na fa'atino i le 2017, na fa'amauina ai e lonalua Si'umu i itūmālō uma, o le 28.7% o a latou tupe maua e mai fa'ato'aga o talo. E ui ina e fā faetalimālō lauiloa fa'avāomālō e i Si'umu; le Sinalei, Coconuts, Lupe ma le Maninoa Surf Resort, na'o le 7.3% o tupe maua a 'au'āiga na maua mai galuega i nei faetalimālō. O le to'atele o tagata i nu'u uma o le itūmālō, e fa'alagolago i tupe maua mai galuega i fa'ato'aga ma faigāfaiva. E 1 le ā'oga 'āmata, 1 le ā'oga tūlagalua ma le ā'oga maualuga, tele falesā ma se nofoaga la'iitiitau soifua mālōlōina. E lē gata i lea, e iai fo'i nai tama'i fale'oloa ma pisinisi a 'āiga.

E fa'alagolago le tausiga o 'āiga ma le lava o mea'ai i ma'umaga ma fa'ato'aga ma faigāfaiva. E iai vāega o le talafātai 'olo'o 'eli ai le oneone 'olo'o maua ai fo'i tupe mo le tausiga o 'āiga. O le fa'aaogāga o laufanua e tele i fa'ato'aga, lā'au 'aina totō fa'afefiloi, vaomatua ma 'ele'ele e ola ai le mutia, fa'apea se vāega tele e vailaloa i le talafātai (Dews, 2017).

3.3 Suiga o le Tau ma le Maua'a

Ua aogā tele le fa'aaogāina o fa'amaumauga o fa'afanua LiDar, fa'amaumauga ma i'uga o su'esu'ega tau suāvai ma le fausaga o le 'ele'ele mo lenei itūmālō, ua fesoasoani e fa'amautinoa sone lamatia o uta ma le talafātai ma vāega o le Itūmālō o Si'umu e maualuga le tūlaga āfāina. O lamatiaga muamua mo ni vāega o Si'umu o le a'afia lea o le talafātai i lōloga, tāfega ma vaitafe pāpā i taimi o tīmuga mamafa.

O vāega lamatia e aofia ai fausaga uma o ātīna'e tetele ma le si'osi'omaga fa'alenātura ona o a'afiaga mai fa'alavelave fa'alenātura. O fausaga o ātīna'e tetele e aofia ai fale, feso'ota'iga o 'aula, feso'ota'iga o isi 'au'aunaga, 'aula laupapa ma feso'ota'iga o ālāvai. O isi vāega lamatia e aofia ai itū tau le tamāo'āiga, aganu'u ma si'osi'omaga o upufai o mālō. O vāega o le si'osi'omaga fa'alenātura e mafai ona a'afia i fa'alavelave fa'alenātura e aofia ai matāfaga, feso'ota'iga o vaitafe, taufusi, lā'au ma mea uma e ola i nei si'osi'omaga. Tusa e 7, 579 heta le telē o le Itūmālō o Si'umu. E **77** fale 'olo'o i le Sone Lamatia i Lōloga o le Talafātai ma le Sone Lamatia le Taf'i'esea o le Talafātai. Tusa e **2, 686** heta le telē o le sone 'olo'o totō ai lā'au i 'auvai o vaitafe e fa'atonutonu ai le tafe solo o le vai, ma e **149** fale 'olo'o i le sone lenei (Tokalauvere, 2018).

E lē latalata i le sami i taimi uma le 'Auala o le Talafātai Saute Sisifo. E iai vaega e mamao 'ese mai ai ma le sami, pe o'o atu i le 3 kilomita le mamao i uta. E tele ina putuputu i tafatatafa ane o le 'Auala o le Talafātai Saute Sisifo fale o Maninoa ma Sā'aga fou. O le "ogātotonu" o le itūmālō e ta'atia ai le 'Auala Fa'alava o le Motu, e feso'ota'i ma le 'Auala Ta'amilo o le Matafala, lea e ui atu i nu'u talafātai o Si'umu Sasa'e ma Maninoa. E tolu 'aula "feoa'i" i le itūmālō lenei. O nei 'aula uma e 3 e i totonu pe lata ane i sone lamatia i le pāpā o vaitafe. O le Siumu Road, e i totonu o sone CEHZ ma le CFHZ.

O le āga'i atu i uta i 'ele'ele maualuluga ma malifa, ua a'afia le tūlaga mautū o le 'ele'ele ona o ma'umaga. O fa'atinoga e pei o le tāina o le vaomatua, lafu povī ma fa'ato'aga ua lē gata ina fa'ateleina ai le tafia o le 'ele'ele, a o le to'a o tāfega i le talafātai. O nei fa'atinoga ua a'afia ai le si'osi'omaga i le talafātai, e aofia ai le fa'ateleina ma le fa'ateteleina o lōloga i nofoaga i le talafātai, le fa'aopoopoina o taetafe i le talafātai ma a'afiaga o le aloalo ma ā'au ona o le ufitia o 'amu e otaota nin'i mai taetafe. E iai le taunu'uga tu'usa'o o nei a'afiaga mo le ā'au, o le ulua'i laina lea o le puipuiga mai a'afiaga i afā, ma fa'ateleina ai le lamatiaga o le fa'aleagaina o ātīna'e tetele 'olo'o i le talafātai (Reti, 2017).

Talu ai o le tele o ātīna'e tetele a nu'u talafātai e i totonu o le CFHZ ma le CEHZ; e tatau ona fai se fa'atatau i ni filifiliga o le toe si'itia o nei ātīna'e tetele. E i totonu o le CFHZ ma le CEHZ laina 'eletise, vaganā laina mālōlosi e tele ina ta'i latalata i le 'Auala 'Autu i Saute Sisifo. E maualuga le lamatiaga o laina 'eletise e ta'i i pou i taimi o fa'alavelave mātuiā fa'alenātura. E mafai ona si'itia le maua'a o nei nu'u ma afio'aga i le lumana'i pe 'āfai e tanu uea 'eletise i lalo o le 'ele'ele. E tele taimi e palapalā ai le vai fa'asoa ona o vai e tafe mai ātīna'e o lafu povī ma le lē lelei o le fa'afoga o fa'atinoga tau fa'aaogāina o laufanua (e pei o le fa'aaogāina o vailā'au 'o'ona i fa'ato'aga ma faigāfaiva). O suiga o le tau ma ona fesuisuia'iga 'ole'ā fa'ateteleina ai nei tūlaga o le āfāina.

E mana'omia le fa'aleleia o ālāvai tetele 'olo'o iai nei i lalo o 'aula ina ia fesoasoani e fa'aitiitia a'afiaga o le talafātai ona o lōloga i uta. E mana'omia fo'i le fa'aleleia o 'aula feoa'i talu ai ua to'atele tagata ua si'i atu e nonofo i uta. E

tatau fo'i ona taga'i i le fa'aleleia o 'au'aunaga e pei o le suāvai ma le 'eletise, ina ia fa'afaigōfie ai le si'i atu o 'āiga i uta atu ma mamao 'ese mai le talafātai. E iai ni vāega o le talafātai o Si'umu ua vave atu le tafia o le 'ele'ele ona o fa'atinoga a tagata. O se tasi o ia "fa'atinoga a tagata" o le lē fa'atūlāfonoina o le 'eliina o le oneone S(Dews, 2017).

O le fa'asaoina o vaomatua i vāega maualuluga 'ole'ā iai se sao tele i fetu'una'iga ma le tali atu i suiga o le tau. O le tūlaga o mea 'ese'ese e ola i nofoaga maualuluga e iai lo latou sao tu'usa'o i le ola o i latou e i nofoaga maualalalo ifo. E mafai ona fa'aaauauina 'au'aunaga ma fa'amaniuaga e maua mai i ola 'ese'ese fa'alenātura o i le si'osi'omaga, e ala i fa'afoga lelei mo le fa'atūmauina o vaomatua e aofia ai le toe totōina o lā'au. E mātauina ua iai ni lā'au ma ni manu fa'alāfuā ma e iai se fa'ama'i leaga ua a'afia ai le tele o ma'umaga i le itūmālō. O se popōlega lea talu ai o le talo o le ālātupe 'autū lea mo tagata o Si'umu. E mafai ona 'āto'atoa fua o fa'ato'aga o lā'au totō e ala i le totō fa'afefilo i lā'au 'ese'ese i ni togālā'au lāiti pe 'āfai e mafai. O le āga'i atu i le lumana'i, e tatau ona fuafua galuega tau fa'ato'aga i tūlaga o le umi atu o taimi e leai se timu ma taimi o lāmala i ni vaega patino o laufanua, fa'apea le fa'ateleina o taimi e matuā mamafa ai tīmuga (Dews, 2017).

4. Itūmālō o Si'umu

Fofu Fuafuaina o le CIM

Ātīna'e Tetele	Fofu Talafeagai	Fa'amaniuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Manā'omia le tausia lelei ma le fa'aleleia o le faiga o ālāvai i nofoaga e matuā lamatiagōfie i vaega o le 'Auala 'autū o le Talafātai Saute Sisifo	<p>Su'esu'e ma toe fa'aleleia ālāvai tetele i lalo o le 'aula 'autū o le Talafātai Saute Sisifo, 'aemaise i fetaula'iga ma 'aula feaoa'i ('aula i Maninoa Uta ma le 'Auala Ta'amilo o Matafala Matafala), 'olo'o i totonu uma o sone lamatia (IFHZ, CEHZ, CFHZ)– e tusa ma fautuaga a le <i>Fuataga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiagōfie</i></p> <p>Fa'atino le tapula'a fa'atūlagaina aoao mo ālāpaipa tetele i lalo o le 'aula ma ālāvai e fa'afaigōfie ai le fetafea'i o le vai pe 'ā tatafe mālosi le vai, e fa'aitiitia ai le lolovaia</p> <p>Fa'atino āsiasiga māsanī o ālāvai ma fa'aleleia pe 'ā mana'omia</p> <p>Matāfaioi: LTA /MWTFI/MWCSD /Nu'u/ Āiga</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona tali ma toe fa'aleleia pe 'ā tutupu fa'alavelave ma mala fa'alenātura</p> <p>Ūna'ia 'āiga 'olo'o nonofo i le talafātai e āga'i e nonofo i uta</p> <p>Fa'atūmau le mafai ona maua pea 'aula mo le ola lelei mo Upolu 'ātoa</p> <p>Fa'aitiitia tupe alu i le toe fa'aleleia o meatōtino a le atunu'u ma 'āiga ta'ito'atasi e āfāina i fa'alavelave mātuiā</p>	<p>Fa'aaogā fa'amatalaga 'olo'o iai nei e ta'iala, 'ae lē fa'apito i: "<i>Fuataga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiagōfie (2017)</i>"; "<i>Iloiloga Aoao o Tapula'a o 'Auala i Sāmoa (2016)</i>"; "<i>Tūlāfona a Sāmoa o Fa'atinoga tau Si'osi'omaga (2007)</i>"</p> <p>Fa'atino se Au'ililīliga o Tau o Fa'amaniuiaga e fua i ai isi filifiliga mo fa'atupega</p> <p>Ia aofia popōlega tau le saogalēmū o le si'osi'omaga ma agafeso'ota'i i fuafuaga ma fa'atino fa'atalanoaga ma nu'u e a'afia</p> <p>Talosagaina pēmita mana'omia ua fa'atūlāfonoina</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai a le tagata su'esu'e i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai fuafuaga</p> <p>Ātīna'e se Fuafuaga tu'ufa'atasi o Ta'iala mo Nofoaga e Pu'eina ai le Suāvai ma le Fa'afoga o Lōloga mo le Itūmālō o Si'umu</p> <p>Ātīna'e ma resitala tūlāfona a le Itūmālō /Nu'u ia aofia ai le tausiga o ālāvai ma le lāfoa'i fa'asolitūlāfona o otaota i ālāvai</p>	<p>Fuafuaga Fa'ata'atitia a le CIM 2015</p> <p>NISP2011 KESO 5</p> <p>TSP2014-2019 Tini 2 KO 1</p> <p>Fuafuaga o Vāega tau Nu'u ma Alaalafaga</p>
Fa'aleleia feso'ota'iga o vai fa'asoia ma ia lelei le vai	<p>Toso le vai fa'asoia i 'āiga 'olo'o nonofo i uta ma lē maua se suāvai</p> <p>Su'esu'e le fa'alauteleina atu o paipa 'olo'o ta'i ai le vai mai le fa'atānoa i Tiāvī i tagata o nu'u 'olo'o nonofo i uta ina ia fa'aitiitia le tau o laina e feso'ota'i ai i paipa ta'i i 'autafā o le 'Auala 'autū i le Talafātai i</p>	<p>Si'itia le mafai ona fa'amāsanī i taimi o lāmala</p> <p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona toe fa'aleleia</p> <p>Fa'aleleia le soifua mālōlōina ma le tūmamā</p>	<p>Ātīna'e ma resitala tūlāfona a le Itūmālō /Nu'u ia aofia ai le fa'atonutonuina o ātīna'e i nofoaga 'apovai ma vaivili</p> <p>Fa'atino le fuafuaga mo le 10 tausaga o tupe fa'aagāga a le SWA (2016) e fa'aleleia ai feso'ota'iga o vai fa'asoia e fesoasoani ai i 'āiga uma e lē maua le vai i uta</p>	<p>Fuafuaga Fa'ata'atitia a le CIM 2015</p> <p>Fuafuaga a le Vāega tau Suāvai ma le Tūmamā</p> <p>Fuafuaga mo le 10 Tausaga o Tupe Fa'aagāga a le SWA 10 (2016)</p> <p>Fuafuaga 'Auai ma</p>

	<p>Saute</p> <p>Fai se faiga e tali ai vaitimu, o se vaifofō mo se taimi lē tūmau, mo 'āiga a'afagōfie</p> <p>Fai se faiga e tali ai vaitimu mo nofoaga ua fa'ailoa o lafitaga saogalēmū</p> <p>Lagolago e le Itūmālō ma nu'u polokalame a le Pūlega o le Suāvai (SWA) o le fa'asoasoaina o le suāvai i taimi o lāmala</p> <p>Lagolago e le Itūmālō taumafaiga a le SWA e sā'ilī'ilī ai vaivili i le itūmālō</p> <p>Lagolago e le Itūmālō ma nu'u taumafaiga a le SWA e puipui ma fa'asao nofoaga o vaivili, vai pu'e ma 'apovai</p> <p>Matāfaioi: SWA/ MWCSP/ MNRE/ Itūmālō/ Nu'u/ CSSP</p>	<p>Fa'aitiitia le palapalā o vai fa'asoia</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga ona o lōloga i uta</p>	<p>Aofia tupe fa'atatauina i le fausaga o fuafuaga ma le tau o le fa'alauateleina atu o le suāvai fa'asoia ma faiga e tali ai vaitimu</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma iuga o su'esu'ega i le fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai fuafuaga</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tulimata'i ai le āga'i i luma ma le fa'atinoga o matāfaioi a nu'u</p>	<p>Nu'u ma Alaalfaga</p> <p>Fuafuaga a le Vāega o le Soifua Mālōlōina</p> <p>Fuafuaga o Vāega tau Nu'u ma Alaalfaga</p>
Puipuiga o le talafātai: Toe fa'afō'isia o le lelei o matāfaga / taligalu i le sami, mamao i tai mai le matāfaga	<p>Iloilo le aogā o taligalu i le sami, mamao i tai mai le matāfaga</p> <p>Fa'atino se su'esu'ega e iloa ai mea lelei e mafai ona fa'atino po o se Iloiloga o A'afiaga o le Si'osi'omaga i fuafuaga o fa'atinoga i sone lamatia i lōloga</p> <p>Matāfaioi: MNRE/Nu'u</p>	<p>Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le 'ele'ele i le talafātai</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula</p> <p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu i meatōtino fa'aleagaina a le atunu'u</p>	<p>Fa'atino se iloiloga SEAR i le 5 tausaga talu ona māe'a</p> <p>Fa'aaogā fautuaga mai le SEAR e fa'ata'ita'i ai fa'atinoga i isi itūmālō/nu'u e iai tūlaga fa'apea ma e maualuga le lamatiaga mai le tafia o le 'ele'ele i le talafātai</p> <p>Aofia i se Au'ilī'ilīga o tau o fa'amaniuga fuafuaga ma fausaga tau 'inisinia ma le va'ava'iga o galuega, fa'aopoopo i le fa'atatauga o le tau o le fausia o ia galuega</p>	<p>Fuafuaga Fa'ata'atitia a le CIM 2015</p> <p>NESP Fa'ata'i 2017-2021</p>
Fa'asoasoaina o le 'eletise	<p>Ta'i laina e tanu i le 'ele'ele i le āga'i atu i le lumana'i</p> <p>Fa'apipi'i ma ta'i laina 'eletise i 'āiga e nonofo i uta</p> <p>Si'i laina 'eletise i se</p>	<p>Fa'atūmau le mauaina o le 'eletise i taimi uma e aofia ai taimi o fa'alavelave fa'alenātura</p> <p>'Alofia ni fa'alavelave e tutupu mai i</p>	<p>Tulimata'i feso'ota'iga i le fa'asoaina o le 'eletise ina ia 'alofia le mālosi tele o le 'eletise e tau'ave e ueaea ma pepē ai laina</p>	<p>Fuafuaga Fa'ata'atitia a le EPC</p> <p>NISP 2011 KESO 5</p>

	<p>nofoaga e maua'a atu pe 'ā o'o ina mana'omia le toe sui</p> <p>Fa'apipi'i mōlī 'aulala i väega 'olo'o mana'omia mo le saogalēmū o tagata o nu'u</p> <p>Fa'apipi'i ma feso'ota'i atu i le mālosi'aga e maua mai le lā pe 'ā maua</p> <p>Fa'atapula'a le fausia o fale o 'āiga ma ātīna'e e latalata i pou 'eletise</p> <p>Matāfaioi: EPC/ MWTF/ Nu'u /Āiga</p>	poumōlī pā'u'ū.		
Mana'omia se Nofoaga Saogalēmū ma se alasola mo le lava tāpena ma le tali atu i taimi o fa'alavelave fa'afuase'i	<p>Su'esu'e ma/pe filifili se nofoaga o iai po o se nofoaga saogalēmū fou, e aofia ai ni alasola saogalēmū e ui atu ai i ai</p> <p>Fa'atino se su'esu'ega o le nofoaga saogalēmū ma fa'aiiloa i luga o fa'afanua o nofoaga lamatia o Fuafuaga o le CIM</p> <p>Ātīna'e se Fuafuaga o Fa'afoga a le Nu'u mo Mala e māfua ona o le Tau (VCDMP)</p> <p>Fa'atino a'oa'oga mo Tagata e iai Mana'oga Fa'apitoa (PWDs) i fuafuaga fa'ata'atitia e tali atu ai i fa'alavelave fa'afuase'i ma mala</p> <p>Fa'atino le polokalame o le CDCRM</p> <p>Fa'atutū fa'aiilo talafeagai e ta'ita'i ai le nu'u i le tali atu i fa'alavelave fa'afuase'i ma 'aulala e o'o atu ai i nofoaga saogalēmū e sulufa'i i ai</p> <p>'Āfai e leai ni fale talafeagai 'olo'o iai, fau se/ni fale e mamao 'ese mai sone lamatia</p> <p>Fa'alelei ma fa'aopoopo ni väega mana'omia i faleā'oga po o falesā e i fafo atu o sone lamatia</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele</p> <p>Fa'aleleia tāpenapenaga ma le sāunia e tali atu i fa'alavelave fa'alenātura</p>	<p>Fa'amālosia le Tūlāfono Aoao o Fauga o Fale 2017</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma i'uga o su'esu'ega i le fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga</p>	<p>Fuafuaga a le Atunu'u mo le Fa'afoga o Fa'alavelave Mātūiā 2017-2021</p> <p>Tūlāfono Aoao o le Fauga o Fale</p> <p>Faiga Fa'avae a le Atunu'u mo Tagata e iai Mana'oga Fa'apitoa</p> <p>NISP 2011 KESO 5</p>

	ma 'atofa o nofoaga saogalēmū Matāfaioi : MNRE /DMO/ MWI/Nu'u /CSSP/Fono a 'Ekālesia /MWCSD			
Puna'oa Fa'alenātura ma le Si'osi'omaga	Fofo Talafeagai	Fa'amanuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Vaomatua i nofoaga maualuluga ma Vāega 'Apovai o le Itūmālō	<p>Fa'amālosia le Sone 'olo'o totō ai lā'au i 'auvai o vaitafe e fa'atonutonu ai le tafe solo o le vai ma le Tāofiofiga o Pā o 'Auvai, ma fa'atūlāfono le fa'atinoga o ātīna'e i nofoaga maualuluga atu</p> <p>Galuea'ina fa'atasi fa'ato'aga ma totō lā'au o le vaomatua ma 'aua le tātu'uina uma lā'au e pei ona māsanai ai fa'atinoga i le taimi nei</p> <p>Ūna'i le totōina o lā'au Sāmoa i nofoaga 'olo'o fa'atino ai fuafuaga o galuega fa'a'inisinia mo le fa'atafe'eseina o le vai</p> <p>Fa'atūlāfonoina ātīna'e lata ane i laufanua 'apovai, vai pu'e ma vaivili a le SWA 'olo'o i le itūmālō</p> <p>Fa'atapula'a le fa'amamāina o 'ele'ele ma ātīna'e tau fa'ato'aga lata ane i vaivili ma vai pu'e a le SWA</p> <p>Fesoasoani le Itūmālō/nu'u e ūna'i le ātīna'ega o le vāega o le galuea'ina fa'atasi o fa'ato'aga ma lā'au o le vaomatua e ala i le taumafai e fa'aaogā fa'atinoga talafeagai ma fesoasoani e fō'ia ni fe'ese'esea'iga e tūla'i mai i fanua</p> <p>Lagolago e le Itūmālō taumafaiga sā'li ili a le</p>	<p>Puipua ma fa'aleleia le ola o itū'āiga o mea māsanai 'eseese e ola i le si'osi'omaga</p> <p>Fa'atūmau le aogā ma 'au'aunaga e maua mai ola 'ese'ese 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Fa'aitiitia le palapalā o le suāvai fa'asoa</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai lōloga i uta</p> <p>Fa'aleleia tāpenapenaga ma le sāunia e tali atu i fa'alavelave fa'alenātura</p> <p>Saogalēmū atu nu'u pale ma 'aula</p>	<p>Ātīna'e se Fuafuaga Ta'iala Tu'ufa'atasi mo Laufanua 'Apovai ma le Fa'aoega o Lōloga mo le Itūmālō o Si'umu. Ātīna'e e le MNRE se ta'iala e fa'ailoa ai sone saogalēmū</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'aoega o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai so'o se fa'atinoga e ono a'afia ai meaola ma feso'ota'iga o mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Tu'uina mai e le MNRE Forestry fautuaga i itū'āiga lā'au talafeagai, le lautele ma le putuputu o le totōina o lā'au ma tu'uina atu i nu'u tama'i lā'au o itū'āiga 'ese'ese e talafeagai ma vāega 'ese'ese o le si'osi'omaga</p> <p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le Itūmālō /Nu'u e fa'asala ai le tāina fa'asolitūlāfono o lā'au o le vaomatua i 'ele'ele o le itūmālō</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tulimata'i ai gāsologa o polokalame tau le vaomatua a le itūmālō/nu'u</p>	<p>Faiga Fa'avae o Vaomatua mo Ātīna'e Gafataulimaina NESP Fa'ata'i 2017-2021 Tūlāfona o Fono a Nu'u (Tūlāfona Taufa'aofi o Teuteuga 2016)</p> <p>Fuafuaga Fa'ata'atitia o le CIM 2015</p> <p>Fuafuaga mo le 10 tausaga o Tupe Fa'aagāga a le SWA (2016)</p> <p>Fuafuaga 'Auai ma Nu'u ma Alaalafaga</p>

	<p>SWA i vai pu'e ma vaivili i le itūmālō</p> <p>Fa'aauau le sā o faigāfaiva e fa'atāma'ia ai le si'osi'omaga e aofia ai le 'eliina o le oneone ma fai se sā a nu'u e tāofia ai le lāfoa'i o otaota i vai ma ālāvai (sone lamatia vave i tāfega ma vai pāpā)</p> <p>Tu'u i pā manu a 'āiga ma manu na fa'aulufale mai i totonu o le atunu'u ina ia puipuia lā'au totō lāiti</p> <p>Matāfaioi : MNRE/ SWA/MWCSD/ Itūmālō /Nu'u /CSSP</p>			
La'uina o le oneone/ma'a (e 'āiga): talafātai, vaitafe ma 'auvai o vaitafe	<p>Fa'aiлоa isi 'uala e maua ai le oneone/ma'a mo le fa'aaogāga i 'āiga</p> <p>Sā'ilī'ili i a'afiaga mai le 'eliina o le oneone</p> <p>Fa'atalanoaga a nu'u i se faiga fa'avae ma le fa'atūlāfonoina o le 'eliina o le oneone</p> <p>Galulue fa'atasi nu'u ma le mālō e fa'aiлоa nofoaga e mafai ona 'eli ma la'u ai le oneone/ma'a</p> <p>Fa'atupu le iloa ma le lagolagoina o fa'atinoga lelei e fa'aauau ai le maua pea o fa'amaniuga mai le 'ele'ele</p> <p>Matāfaioi : MNRE/ Nu'u/'Āiga</p>	<p>Fa'aitiitia le āfāina e mafai ona tūla'i mai i le tafia o le 'ele'ele ma le ātili lamatia i lōlōga</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'uala</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le talafātai</p> <p>Fa'amaniuga tau tamāo'āiga mo le nu'u ona o fa'atinoga e mafai ai ona fa'aauau le 'eliina o le oneone</p>	<p>Fa'aauau le fa'aiлоaina e le MNRE o nofoaga i tai/uta e mafai ona fa'aauau ai le 'eliina o le oneone/ma'a e talai mana'oga 'ae lē fa'aleagaina ai 'auvai o vaitafe</p> <p>Fa'atino su'esu'ega o nofoaga ua fa'aiлоa</p> <p>Fa'atino fa'atalanoaga ma nu'u a'afia i le la'uina o oneone/ma'a i nofoaga fuafuaina</p> <p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le Itūmālō ia aofia ai le fa'aoega ma le tulimata'iina o le 'eliina mai vaitafe o le oneone/ma'a e fa'aaogā e 'āiga</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e māta'itū ai le fa'agāsologa o fa'atinoga o Fuafuaga o le CIM</p>	<p>Tūlāfono o Fono a Nu'u (Tūlāfono Taufa'aofi o Teuteuga 2016)</p> <p>Tūlāfono Taufa'aofi Fa'ata'i o le Fa'aoega o Puna'oa o le 'Ele'ele</p>
Puipuiga mana'omia o le talafātai mo väega pito a'afiagōfie	<p>Toe totō lā'au o togātogo i le mulivai i Si'umu e fa'aitiitia ai le tafia o le 'ele'ele i le talafātai ma le to'a o le taetafe i le itū mai i uta o le ā'au</p> <p>Totō lā'au e māsanī ona ola i le talafātai e fa'amālosia ai taligalu 'olo'o iai nei ma fa'aitiitia ai le tafia ma le</p>	<p>O le puipuiga o le talafātai 'ole'ā lagolago ma fa'amālosia ai ātīna'e tetele 'olo'o iai, fa'apea ātīna'e fou</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le talafātai ma fa'alavelave</p>	<p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'aoega o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai so'o se fa'atinoga e ono a'afia ai meaola ma feso'ota'iga o mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Fesoasoani le MAF i le fa'avaeina o se nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le tau</p>	<p>NESP 2017-2021</p> <p>Fuafuaga Fa'ata'atia o le Totōina o Lā'au e Lua Miliona 2015-2020</p> <p>Fuafuaga o Fa'agāoioiga o le Toe Fa'aleleia 2016-2020</p> <p>Tūlāfono o le Pūlega o Galuega tau Vaomatua</p>

	<p>solo o le 'ele'ele i le talafātai; O lā'au ia o le talie, fetau, toa, togātogo, ua iloga le mālosi ma maua'a i fa'alavelave fa'alenātura ma suiga o le tau</p> <p>Totō lā'au ia lē i lalo ifo o le 200m le vā, ina ia aogā lelei o se 'aula e tāofia ai galu</p> <p>Matāfaioi a le: MNRE/ MAF/Nu'u</p>	<p>fa'alenātura</p> <p>Fa'atino ai se 'Auala e Fa'avae i Feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p>	<p>Galulue fa'atasi le MNRE Forestry, DEC ma le MAF i le tu'uina atu o lā'au totō 'anagatā i le tau</p>	2011
Pūlega	Fofa Talafeagai	Fa'amanuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'amālosia le pūlega lelei o puna'oa fa'alenātura ma le fa'aaogāga o 'ele'ele e ala i tūlāfona a nu'u	<p>Teuteu fa'afou ma/pe ātīna'e tūlāfona e fa'afoe ai le fa'aaogāga o puna'oa fa'alenātura ma pūlea a'afiaga mai le fa'aaogāga o le 'ele'ele; e pei o le tausiga o ālāvai, lāfoa'iina o otaota, 'eliina o le oneone, manu ta'aloa ma le lē fa'atonutonuina o ātīna'e i nofoaga 'apovai ma lata ane i vaivili.</p> <p>Galulue fa'atasi ma Sui o Nu'u e māta'itū le fa'aaogāga ma a'afiaga o puna'oa fa'alenātura</p> <p>Fesoasoani ia faifaipea polokalame mo le si'itia o le iloa i nu'u</p> <p>Matāfaioi : MWCSD /Nu'u</p>	<p>Fa'amālosia le fa'atinoga o fuafuaga a vāega uma o le atunu'u</p> <p>Fa'amālosia le māta'itūina o Tūlāfona, Tūlāfona Fa'atonutonu, Ta'iala, Fuafuaga ma Faiga Fa'avae uma a le Atunu'u</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona fa'amāsanī, tali atu ma vave ona toe fa'aleleia nu'u i le āga'i atu i le lumana'i</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona tali atu ma fa'amālamalama fa'atinoga ma maua se si'osi'omaga e mafai ona ātīna'e ai nu'u ma afio'aga</p>	<p>Ātīna'e ma resitala tūlāfona a le itūmālō/nu'u e puipuia ai meatōtino a le itūmālō/nu'u ma le mālō, le si'osi'omaga, 'aula o le tausiga o 'āiga ma le lava o mea'ai, 'aemaisa fa'atinoga e a'afia ai laufanua 'apovai ma le talafātai</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e māta'itū ai fa'agāsologa o tūlāfona a le itūmālō/nu'u</p>	<p>Tūlāfona o Fono a Nu'u (Tūlāfona Taufa'aofi o Teuteuga 2016)</p> <p>Fuafuaga o Vāega tau Nu'u ma Alaalaafaga</p> <p>Fuafuaga mo le Ātīna'e o Nu'u ma Afio'aga 2016-2021</p>

Fa'afanua o le Itūmālō o Si'umu

Siumu District

ADAPTATION FUND

Coordinate System: GCS WGS 1984
Datum: WGS 1984
Units: Degree

Data Source: Ministry of Natural Resource and Environment, Samoa

Map Production: Spatial & DRM Specialist, Adaptation Fund - Enhancing Resilience of Coastal Communities of Samoa to Climate Change Project

4.1 Si'umu Sasa'e

Fofo Fuafuaina o le CIM

Ātīna'e Tetele	Fa'ai'uga Pito Lelei	Fa'amaniuga	Ta'iala e fesoasoani i Fa'atinoga	Fuafuaga a Vāega, Fuafuaga Fa'ata'atitia a le Atunu'u ma Faiga Fa'avae Talafeagai
Fale o le nu'u, vai o le nu'u, falesā ma meatōtino a le mālō 'olo'o i totonu o sone e maualuga le tūlaga lamatia	<p>Si'i i fafo atu o sone e maualuga le tūlaga lamatia fale/ātīna'e tetele pe 'āfai ua mana'omia le suia po o le toe fausia</p> <p>Fa'aaogā faiga talafeagai e fa'aitiitia ai lamatiaga pe 'āfai e toe fai ni ātīna'e i totonu o sone lamatia</p> <p>Ātīna'e fuafuaga e pūlea ai le fa'aaogāga o lau'ele'ele ma ātīna'e e fa'atapula'a ai ātīna'e i totonu o sone e maualuga le tūlaga lamatia e pei o le CEHZ ma le CFHZ</p> <p>Ia talafeagai le fuafuaga ma mamanu o ātīna'e tetele ia aofia ai fuafuaga mo sone lamatia vave; mo se fa'ata'ita'iga, fa'amaualuga fola o fale i nofoaga e a'afiagōfie i lōloga</p> <p>Fa'atino polokalame fa'apitoa e ūna'i ai le iloa i fa'atinoga o le fausaga o fale e maua'a i lōloga ma fuafuaga mo 'āiga e nonofo i sone e maualuga le tūlaga lamatia ma nofoaga lata ane</p> <p>Fa'atapula'a le fauga o fale ma ātīna'e a 'āiga ma nu'u i vāega e tafe atu ai vai ma fa'ateteleina ai lōloga i uta ma lōloga i tāfega o vaitafe pāpā</p> <p>Galulue fa'atasi le Mālō ma le Nu'u i fa'agāsologa mana'omia mo le puipuiga o 'auvai o vaitafe ma le talafātai mai ātīna'e ma le 'tāina o lā'au</p>	<p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu ona o meatōtino fa'aleagaina</p> <p>Fa'aitiitia le āfāina e mafai ona tūla'i mai i le tafia o le 'ele'ele ma le ātili lamatia i lōloga</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula</p>	<p>Ta'iala le Tūlāfono o le PUMA 2004 i fuafuaga</p> <p>Fa'amālosia le Tūlāfono Aoao o Fauga o Fale 2017</p> <p>Ūna'i 'inisiua o 'āseta ma mea tāua e teu fa'aagāga 'olo'o i totonu o sone lamatia</p> <p>Fa'aaogā teuteuga o fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e ātīna'e ai faiga fa'avae ma fa'ai'uga pe sui nofoaga e si'i i ai meatōtino</p> <p>Fa'ailoaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	<p>Fuafuaga Fa'ata'atitia o le CIM 2015</p> <p>NESP Fa'ata'i 2017-2021</p> <p>NISP 2011 KESO 5</p> <p>TSP 2014-2019 Tini 2 KO 1</p>

	Matāfaioi : Nu'u / Āiga/MWTI/ MNRE/ MWCS			
'Auala o puipuiga o āsaga ma 'aula laupapa mai lōloga	<p>Fa'aleleia ala o vai</p> <p>Fa'aleleia āsaga ma 'aula laupapa uma</p> <p>Fa'aleleia pe fa'afou pā 'olo'o puipui ai 'auvai o vaitafe i gā'uta o Si'umu Sasa'e</p> <p>Fa'amautinoa e tausi ma 'ave'ese i taimi fa'atūlagaina 'ogālā'au ma mea e poloka ai le tafe o le vaitafe</p> <p>Fau ni pā e fa'aitiitia ai lōloga pe 'ā pā vaitafe i mulivai o vaitafe ma ālia i le talafātai</p> <p>Fau fa'aiilo e lapata'ia ai tagata sāavalai ma 'aveta'avale i pito o le 'aula ma le loloto o le vai i vāega uma o 'aula e sopo'ia ai vai</p> <p>Galulue fa'atasi le Mālō ma le Nu'u i fa'agāsologa mana'omia mo le puipuiga o 'auvai o vaitafe ma le talafātai mai ātīna'e ma le 'tāina o lā'au</p> <p>Matāfaioi: MWTI/ LTA/MNRE/ Itūmālō/ Nu'u</p>	<p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu ona o meatōtino fa'aleagaina</p> <p>Fa'aitiitiga a'afiaga e mafai ona o'o i ai mai lōloga i uta</p> <p>Fa'aitiitia lōloga i nofoaga e iai fale ma isi ātīna'e</p> <p>Fa'atūmau le mafai ona maua pea 'aulala mo le ola lelei mo Upolu 'ātoa</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aulala</p>	<p>Fa'atino se su'esu'ega 'āto'atoa o le fa'afoga o nofoaga 'apovai, iloiloga o ālāvai ma le fetafea'iga o vai ma se su'esu'ega fa'a'inisinia o le fausaga o le 'ele'ele ma papa, ma fa'aaogā fautuaga o su'esu'ega e fa'avae ai nofoaga ma fausaga</p> <p>Fa'aaogā 'aulala o puipuiga fa'alenātura ma agafeso'ota'i e aofia ai Iloiloga o A'afiaga o le Si'osi'omaga (EIAs) i iloiloga ma fa'ai'uga o fuafuaga o galuega o ātīna'e tetele</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsanai ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Aofia i tupe fa'atatauina o le polokalame le tau o su'esu'ega o le tau o fa'amanuiaga (CBA), fuafuaga ma le fausaga.</p> <p>Fa'aiiloaina o le IFHZ o se sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	<p>Fuafuaga Fa'ata'atitia o le CIM 2015</p> <p>TSP 2014-2019 Tini 2 KO 1</p> <p>Iloiloga o Lamatiaga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa (2016) ma Fuafuaga Fa'ata'atitia mo Fetu'una'iga i 'Auala Feso'ota'i, LTA</p>
Fa'aleleia le Siumu Road ma ona ālāvai ia fa'aitiitia tāfega o vai ma lōloga i uta i taimi o tīmuga mamaafa	<p>Aofia i le fa'aleleiga ālāvai i lalo o le 'aulala e talafeagai le lāpopo'a ia fa'afaigōfie ona tafe ai vai o lōloga 'olo'o fesoasoani nei i le pāpā o vaitafe, ma ia fa'aitiitia le lolovaia o 'aulala 'autū ma 'ele'ele o nu'u</p> <p>Fa'atino āsiasiga ma le tausiga o ālāvai i taimi fa'atūlagaina</p> <p>Tāofia e nu'u le lāfoa'i o otaota i ala o vai ma fa'atino faifaipea le fa'amamāina o otaota mai tuāfale o 'āiga</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona toe fa'aleleia</p> <p>Fa'aleleia tāpenapenaga ma le sāunia e tali atu i fa'alavelave fa'alenātura</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le talafātai ma fa'alavelave fa'alenātura</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aulala</p>	<p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega o le fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai fuafuaga</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsanai ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga o lea nofoaga</p> <p>Fa'aiiloaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	<p>NESP Fa'ata'i 2017-2021</p> <p>Fuafuaga Fa'ata'atitia o le CIM 2015</p> <p>NISP 2011 KESO 5</p> <p>TSP 2014-2019 Tini 2 KO 1</p> <p>Fuafuaga o Vāega tau Nu'u ma Alaalaafaga</p>

	<p>Fa'atūlāfono e nu'u ātīna'e latalata i 'autafa o 'aula 'autū ma 'aula feso'ota'i uma</p> <p>Fa'amālosia puipuiga tau si'osi'omaga</p> <p>O ni 'ele'ele tanu e fuafuaina, ia fa'afoe e le Mālō ma le Itūmālō fa'agāsologa e mana'omia ai tagata o nu'u ia iai pēmita ma fa'atagaga/maliega mana'omia</p> <p>Matāfaioi : LTA/ MWTI/ MNRE/ Nu'u/Aiga</p>	<p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu a le atunu'u i le toe fa'aleleia o meatōtino a le mālō ma le atunu'u e fa'aleagaina i fa'alavalave mātuiā</p>	<p>Fa'aaogā 'aula o puipuiga fa'alenātura ma agafeso'ota'i e aofia ai Iloiloga o A'afiaga o le Si'osi'omaga (EIAs) i iloiloga ma fa'ai'uga o fuafuaga o galuega o ātīna'e tetele mo le itūmālō o Si'umu</p>	
Puna'oa Fa'alenātura ma le Si'osi'omaga	Fofo Talafeagai	Fa'amanuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Puipuiga mana'omia o le talafātai mo vāega pito a'afagōfie	<p>Totō lā'au e māsani ona ola i le talafātai e fa'amālosia ai taligalu 'olo'o iai nei ma fa'aitiitia ai le tafia ma le solo o le 'ele'ele i le talafātai; O lā'au ia o le talie, fetau, toa, togātogo, ua iloga le mālosi ma maua'a i fa'alavelave fa'alenātura ma suiga o le tau</p> <p>Totō lā'au ia lē i lalo ifo o le 200m le vā, ina ia aogā lelei o se 'aula e tāofia ai galu</p> <p>Matāfaioi : MNRE/ MAF/Nu'u</p>	<p>O le puipuiga o le talafātai 'ole'ā lagolago ma fa'amālosia ai ātīna'e tetele 'olo'o iai, fa'apea ātīna'e fou</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le talafātai ma fa'alavelave fa'alenātura</p> <p>Fa'atino se 'Auala e Fa'avae i Feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p>	<p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele mo le Itūmālō o Si'umu ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsani ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga o le Itūmālō</p> <p>Fesoasoani le MAF i le fa'avaeina o se nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'aiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le tau</p> <p>Galulue fa'atasi le MNRE Forestry, DEC ma le MAF i le tu'uina atu o lā'au totō 'anagatā i le tau</p>	<p>NESP 2017-2021</p> <p>Fuafuaga Fa'ata'atia o le Totōina o Lā'au e Lua Miliona 2015-2020</p> <p>Fuafuaga o Fa'agāoioiga o le Toe Fa'aleleia 2016-2020</p> <p>Tūlāfono o le Pūlega o Galuega tau Vaomatua Act 2011</p>
'Auala o puipuiga mai lōloga (fofō e lagolagoina 'aula fa'atino i ātīna'e tetele)	<p>Fa'atino le totōina o lā'au i 'auvai o vaitafe ma ala o vai</p> <p>Ūna'i le totōina o lā'au Sāmoa i nofoaga 'olo'o fa'atino ai fuafuaga o galuega fa'a'inisinia mo le fa'atafe'eseina o le vai</p> <p>Ūna'i ma lagolago nu'u ma le itūmālō i le toe totōina o lā'au i laufanua 'apovai i nofoaga maualuluga ma fa'a'ogātotonu e fa'aitiitia ai le fa'aleagaina o 'auvai o vaitafe 'aemaise i nofoaga</p>	<p>Fa'aitiitia a'afiaga e mafai ona o'o i ai mai lōloga i uta</p> <p>Fa'aitiitia lōloga i nofoaga e iai fale ma isi ātīna'e</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula</p>	<p>Fa'atino le Tu'ufa'atasiga o Fuafuaga Fa'ata'atitia mo Nofoaga 'Apovai ma le Fuafuaga mo le Fa'afoga o Lōloga, fa'atasi ma Fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega o le fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga</p> <p>Fa'ailoa e le MNRE tuā'oi o sone lamatia i 'autafa o ala o vai, e fa'avae i lamatiaga mai lōlōga, e iloa ai vāega talafeagai i 'auvai o vaitafe mo le toe totōina o lā'au</p>	<p>Fuafuaga Fa'ata'atia o le Totōina o Lā'au e Lua Miliona 2015-2020</p> <p>Fuafuaga o Fa'agāoioiga o le Toe Fa'aleleia 2016-2020</p>

	a'afia gōfie i lōloga Matāfaioi: MNRE/ Nu'u			
Vai o le nu'u 'olo'o i sone e maualuga le lamatia (mai le tafia o le talafātai ma lōloga ona o vaitafe pāpā, galu ma le maualuga o vai i afā ma tīmuga mamafa)	E telē le fa'alētonu o le tūlaga 'olo'o iai nei le vai o le nu'u ma e mana'omia se su'esu'ega e fua i ai se filifiliga pe toe fa'aleleia pe sa'ili se isi nofoaga, 'ae fa'alagolago lea i nofoaga e iai vaipuna Su'esu'e le tūlaga lelei o le punāvai 'ae le'i fa'atinoina ni galuega fa'alelei (ft: pā/galuega toe fa'alelei) Matāfaioi : MoF-CSSP/ NGOs/ MNRE/Nu'u	Si'itia le fa'amāsan i suiga i taimi o lāmala Fa'aleleia le soifua mālōlōina ma le tūmamā Fa'aitiitia le palapalā o le suāvai fa'asoa	Fa'aaogā Fa'afanua o Nofoaga Lamatia ma fa'amaumauga o le fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga Fa'atino e le MNRE Water & Sanitation su'esu'ega o le suāvai ma se iloilogia o le vai o le nu'u 'ae le'i fa'atinoina i ai ni galuega o le toe fa'aleleia Teuteu fa'afou tūlāfono a le nu'u ia aofia ai le fa'afoga ma le tausiga o puna'oa fa'alenātura a le nu'u Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tulimata'i ai le āga'i i luma ma le fa'atinoga o matāfaioi a nu'u	Fuafuaga Fa'ata'atitia o le CIM 2015 Fuafuaga a le Vāega o le Suāvai ma le Tūmamā Fuafuaga 'Auai ma Nu'u ma Alaalafaga Fuafuaga a le Vāega o le Soifua Mālōlōina Tūlāfono o Fono a Nu'u (Tūlāfono Taufa'aofi o Teuteuga 2016)
Alamanuia ma le Lava o Taumafa	Fofo Talafeagai	Fa'amanuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'afoga o manu fa'alāfuā: 'anufe 'olo'o a'afia ai ma'umaga ma togālā'au 'aina	Fa'atino se polokalame fa'atāma'ia e taf'i ese, tāofiofia pe 'ave'ese ai itū'āiga mea e ola na fa'aulufale mai Toe totō i lā'au māsan i maua'a i le tau Fa'atino se fa'amaumauga o mea e ola na fa'aulufale mai i totonu o le atunu'u, ia aofia ai fa'amatalaga fa'atatau i le taimi ua tuana'i, taimi nei ma le aogā i le lumana'i ma fa'ailoa fo'i ma a'afiaga ma gāoioiga e tatau ona fa'atino Fa'atino a'oa'oga ma polokalame fa'alauiloa fa'atatau i a'afiaga mai mea e ola fa'alāfuā na fa'aulufale mai i totonu o le atunu'u Fa'atino se Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoga o Mea e Ola Fa'alāfuā Fa'atino Fa'afoga o le Galuea'ina o le 'Ele'ele e Mafai ona Fa'aauau (SLM)	E fa'atūmau ai le ola fa'alenātura o mea e ola 'olo'o ola fa'atasi i le si'osi'omaga Ātīna'e ai le maua'a ma le ola lelei ma lava mea'ai a le nu'u	Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele mo le Itūmālō o Si'umu ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsan i mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga o le Itūmālō Fa'alauiloa e le MAF i le 'aufailafumanu a'afiaga o ālāvai ona o le lē lelei o le fa'afoga o lafumanu Fesoasoani le MAF i le fa'avaeina o nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'āiga lā'au 'ese'ese e fetaui ma le tau Galulue fa'atasi le MNRE Forestry, DEC ma le MAF i le tu'uina atu o lā'au totō e fetaui ma le tau Fa'atino e le MNRE, MAF ma le SROS se polokalame mālosi mo le atunu'u 'ātoa e fa'atāma'ia ai mea e ola fa'alāfuā fa'avae i fa'amaumauga ma fa'atino se polokalame fa'alauiloa fa'apitoa mo le si'itia o le iloa	Fuafuaga a le Vāega o Fa'ato'aga 2016-2021 NESP Fa'ata'i 2017-2021 Fuafuaga Fa'agāoioi a Sāmoa mo Mea e Ola Fa'alāfuā (NISAP)

	<p>Ātīna'e le mafai o le 'aufaifa'ato'aga i le fa'afoeina o manu ta'aloa (pu'a, povi) 'olo'o fa'aleagaina puna'oa tau suāvai</p> <p>Fa'atino fa'ata'ita'iga o itū'aiga o lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le tau</p> <p>Itūmālō e fai ni pā e tu'u ai a latou manu</p> <p>Matāfaioi : Nu'u /Itūmālō/ MNRE/MAF/ SROS</p>		<p>e le atunu'u</p> <p>Fa'afoe e le nu'u nofoaga mo pua'a/povi ('aemaise i 'autafa o vāega 'olo'o iai vai fa'asoa)</p> <p>A'oa'oga mo le 'aufaifa'ato'aga i le fa'afoega o meaola fa'alāfuā 'aemaise meaola fa'alāfuā 'olo'o a'afia ai fuālā'au 'aina mata ma lā'au totō</p>	
Pūlega	Fofa Talafeagai	Fa'amaniuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'amālosia le pūlega lelei o puna'oa fa'alenātura ma le fa'aaogāga o 'ele'ele e ala i tūlāfona a nu'u	<p>Teuteu fa'afou ma/pe ātīna'e tūlāfona e fa'afoe ai le fa'aaogāga o puna'oa fa'alenātura ma pūlea a'afiaga mai le fa'aaogāga o le 'ele'ele; e pei o le tausiga o ālāvai, lāfoa'iina o otaota, 'eliina o le oneone, manu ta'aloa ma le lē fa'atonutonuina o ātīna'e i nofoaga 'apovai ma lata ane i vaivili.</p> <p>Galulue fa'atasi ma Sui o Nu'u e māta'itū le fa'aaogāga ma a'afiaga o puna'oa fa'alenātura</p> <p>Fesoasoani ia faifaipea polokalame mo le si'itia o le iloa i nu'u</p> <p>Matāfaioi: MWCSD /Nu'u</p>	<p>Fa'amālosia le fa'atinoga o fuafuaga a vāega uma o le atunu'u</p> <p>Fa'amālosia le māta'itūina o Tūlāfona, Tūlāfona Fa'atonutonu, Ta'iala, Fuafuaga ma Faiga Fa'avae uma a le Atunu'u</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona fa'amāsanī, tali atu ma wave ona toe fa'aleleia nu'u i le āga'i atu i le lumana'i</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona tali atu ma fa'amālamalama fa'atinoga ma maua se si'osi'omaga e mafai ona ātīna'e ai nu'u ma afio'aga</p>	<p>Ātīna'e ma resitala tūlāfona a le itūmālō/nu'u e puipuia ai meatōtino a le itūmālō/nu'u ma le mālō, le si'osi'omaga, 'aula o le tausiga o 'āiga ma le lava o mea'ai, 'aemaise fa'atinoga e a'afia ai laufanua 'apovai ma le talafātai</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tulimata'i ai le āga'i i luma o le fa'atinoga o tūlāfona a le itūmālō/nu'u</p>	<p>Tūlāfona o Fono a Nu'u (Tūlāfona Taufa'aofi o Teuteuga 2016)</p> <p>Fuafuaga o Vāega tau Nu'u ma Alaala faga</p> <p>Fuafuaga mo le Ātīna'e o Nu'u ma Afio'aga 2016-2021</p>

Matā'upu Lē feso'ota'i na lāgā i fa'atalanoaga	Fofa Talafeagai	Fa'amatalaga
Patu e fa'atelegese ai ta'avale mo le 'aula o le itūmālō Matāfaioi : Nu'u/LTA	Talosaga sa'o le nu'u i le LTA mo se fesoasoani	E lē feso'ota'i ma le matā'upu lenei. O se matā'upu tau 'Auala/Saogalēmū e feagai ma le nu'u ma le LTA

Fa'afanua o le Nu'u o Si'umu Sasa'e

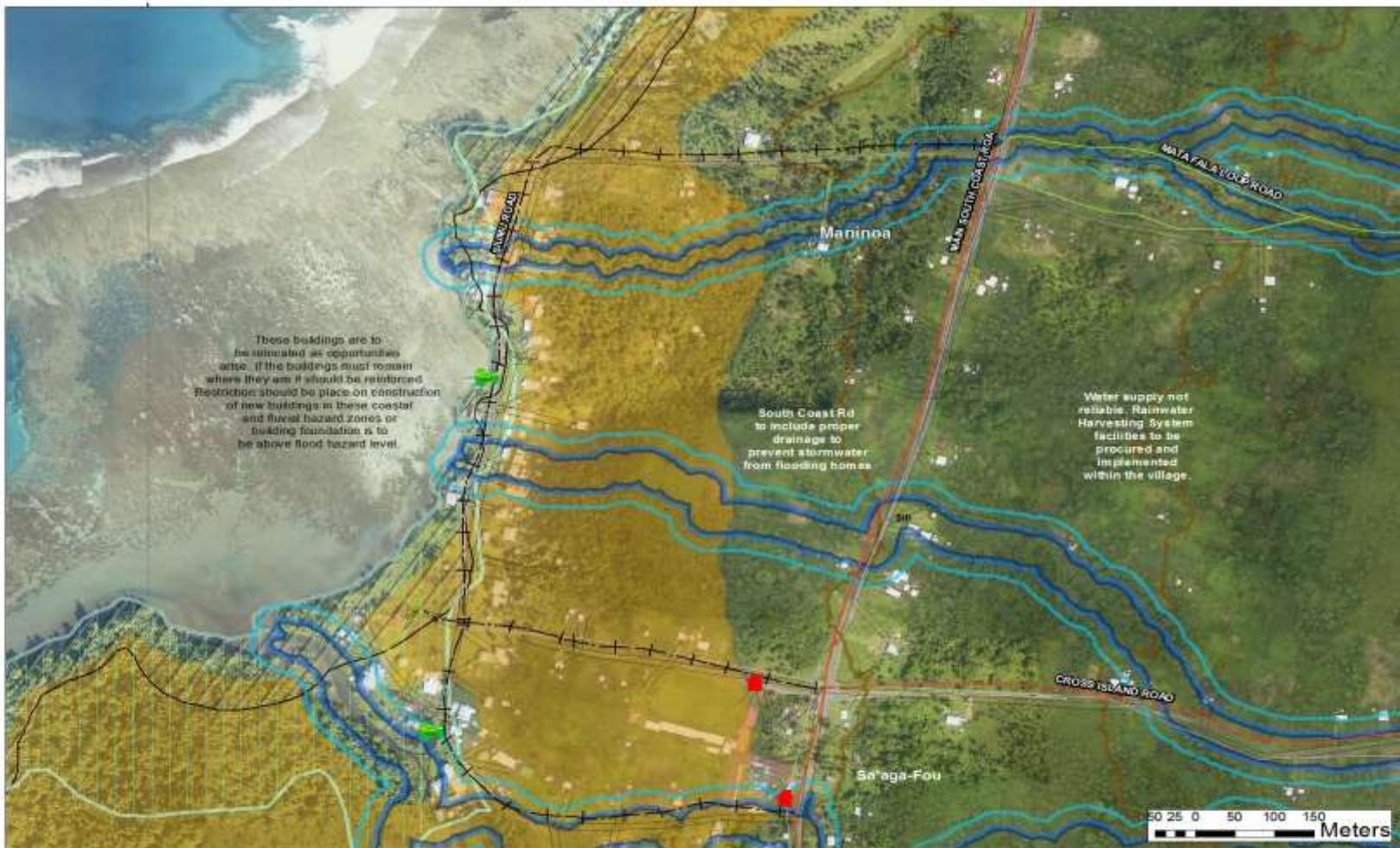

-14015072

Si'umu Sasa'e Village

ADAPTATION FUND

Coordinate System: GCS WGS 1984
 Datum: WGS 1984
 Units: Degree

Data Source: Ministry of Natural Resource and Environment, Samoa
 Map Production: Spatial & DRM Specialist, Adaptation Fund - Enhancing Resilience of Coastal Communities of Samoa to Climate Change Project

4.2 Si'umu Sisifo

Fofo Fuafuaina o le CIM

Ātīna'e Tetele	Fofo Talafeagai	Fa'amanuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
<p>Fale o le nu'u, falesā, ā'oga, meatōtino a le mālō ma se vai o le nu'u 'olo'o i totonu o le CEHZ ma le CFHZ</p> <p>Si'i i fafo atu o sone e maualuga le tūlaga lamatia fale/ātīna'e tetele pe 'āfafua mana'omia le suia po o le toe fausia</p> <p>Fa'aaogā faiga talafeagai e fa'aitiitia ai lamatiaga pe 'āfafai e toe fai ni ātīna'e i totonu o sone lamatia</p> <p>Fa'atino polokalame fa'apitoa e ūna'i ai le iloa i fa'atinoga o le fausaga o fale e maua'a i lōlōga ma fuafuaga mo 'āiga e nonofo i sone e maualuga le tūlaga lamatia ma nofoaga lata ane</p> <p>Ātīna'e fuafuaga e pūlea ai le fa'aaogāga o lau'ele'ele ma ātīna'e e fa'atapula'a ai ātīna'e i totonu o sone e maualuga le tūlaga lamatia e pei o le CEHZ ma le CFHZ</p> <p>Ia talafeagai le fuafuaga mamana o ātīna'e tetele ia aofia ai fuafuaga mo sone lamatia vave; mo se fa'ata'ita'iga, fa'amaualuga fola o fale i nofoaga e a'afiagōfie i lōloga</p> <p>Fa'atapula'a le fauga o fale ma ātīna'e a 'āiga ma nu'u i vāega e tafe atu ai vai ma fa'ateteleina ai lōloga i uta ma lōlōga i tāfega o vaitafe pāpā</p> <p>O ni 'ele'ele tanu e fuafuaina, ia fa'afoe e le Mālō ma le Itūmālō fa'agāsologa e mana'omia ai tagata o nu'u ia iai pēmita ma fa'atagaga/maliega mana'omia</p>	<p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu a le atunu'u i le toe fa'aleleia o meatōtino fa'aleagaina</p> <p>Fa'aitiitia le āfāina e mafai ona tūla'i mai i le tafia o le 'ele'ele ma le ātili lamatia i lōlōga</p> <p>Fa'aleleia le toe fa'afō'isia o le lelei ma fausia nu'u maua'a</p> <p>Fa'aleleia tāpenapenaga ma le sāunia e tali atu i fa'alavelave fa'alenātura</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'auala</p>	<p>Ātīna'e se Fuafuaga Ta'iala Tu'ufa'atasi mo Laufanua 'Apovai ma le Fa'afoega o Lōloga mo le Itūmālō o Si'umu. Ātīna'e e le MNRE se ta'iala e fa'ailoa ai sone saogalēmū</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai fuafuaga</p> <p>Fa'amālosia le Tūlāfono Aoao o Fauga o Fale 2017</p> <p>Ūna'i 'inisiua o 'āseta ma mea tāua e teu fa'aagāga 'olo'o i totonu o sone lamatia</p> <p>Fa'ailoaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	<p>Tūlāfono Aoao o Fauga o Fale</p> <p>Fuafuaga Fa'ata'atitia o le CIM 2015</p> <p>NESP Fa'ata'i 2017-2021</p> <p>NISP2011 KESO 5</p> <p>TSP2014-2019 Tini 2 KO 1</p>	

	Matāfaiōi : Nu'u / Āiga / MWTI / MNRE			
'Auala o puipuiga o āsaga ma 'aulala laupapa mai lōloga	<p>Fa'aleleia vaitafe ma vaita'i</p> <p>Fa'aleleia āsaga uma</p> <p>Fa'alelei pe toe fa'afou pā 'olo'o puipui ai le vaitafe i gāuta o Si'umu Sisifo</p> <p>Fa'amautinoa le tausiga ma le fa'amamāina i taimi fa'atūlagaina o ālāvai o le vaitafe i luga atu</p> <p>Fau ni pā e tāofia ai le pāpā o vaitafe ina ia fa'aitiitia lōloga i mulivai ma ālia i le talafātai</p> <p>Fau fa'aiilo e lapata'ia ai tagata sāvavali ma 'aveta'avale i pito o le 'aulala ma le loloto o le vai i vāega uma o 'aulala e sopo'ia ai vai</p> <p>Galulue fa'atasi le Mālō ma le Nu'u i fa'agāsologa mana'omia mo le puipuiga o 'auvai o vaitafe ma le talafātai mai ātīna'e ma le 'tāina o lā'au</p> <p>Matāfaiōi : MWTI / LTA/MNRE/ Itūmālō / Nu'u</p>	<p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu a le atunu'u i le toe fa'aleleia o meatōtino fa'aleagaina</p> <p>Fa'aitiitia le āfāina e mafai ona tūla'i mai ona o lōlōga i uta</p> <p>Fa'aitiitia lōloga i nofoaga e iai fale ma isi ātīna'e</p> <p>Fa'atūmau le mafai ona maua pea 'aulala mo le ola lelei mo Upolu 'ātoa</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aulala</p>	<p>Fa'atino se su'esu'ega 'āto'atoa o le fa'afoga o nofoaga 'apovai, iloiloga o ālāvai ma le fetafea'iga o vai ma se su'esu'ega fa'a'inisinia o le fausaga o le 'ele'ele ma papa, ma fa'aaogā fautuaga o su'esu'ega e fa'avae ai nofoaga ma fausaga</p> <p>Fa'aaogā le Fuafuaga Fa'ata'atia Tu'ufa'atasi mo Nofoaga 'Apovai ma le Fa'afoga o Lōloga mo Si'umu fa'atasi ma fa'afanua o Nofoaga Lamatia ma Fa'amaumauga o le Fausaga o Ālāvai</p> <p>Fa'aaogā 'aulala o puipuiga fa'alenātura ma agafeso'ota'i e aofia ai Iloiloga o A'afiaga o le Si'osi'omaga (EIAs) i iloiloga ma fa'ai'uga o fuafuaga o galuega o ātīna'e tetele</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsanī ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Aofia i tupe fa'atatauina o le polokalame le tau o su'esu'ega o le tau o fa'amanuiaga (CBA), fuafuaga ma le fausaga.</p> <p>Fa'aiiloaina o le IFHZ o se sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	<p>Fuafuaga Fa'ata'atitia o le CIM 2015</p> <p>TSP 2014-2019 Tini 2 KO 1</p> <p>Iloiloga o Lamatiaga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa (2016) ma Fuafuaga Fa'ata'atitia mo Fetu'una'iga i 'Auala Feso'ota'i, LTA</p>
Mana'omia se Nofoaga Saogalēmū ma se alasola mo le lava tāpena ma le tali atu i taimi o fa'alavelave fa'afuase'i	<p>Su'esu'e ma/pe filifili se nofoaga o iai po o se nofoaga saogalēmū fou, e aofia ai ni alasola saogalēmū e ui atu ai i ai</p> <p>Fa'atino se su'esu'ega o le nofoaga saogalēmū ma fa'aiiloa i luga o fa'afanua o nofoaga lamatia o Fuafuaga o le CIM</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele</p> <p>Fa'aleleia tāpenapenaga ma le sāunia e tali atu i fa'alavelave fa'alenātura</p>	<p>Fa'amālosia le Tūlāfono Aoao o Fauga o Fale 2017</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai o su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai fuafuaga ma filifiliga o nofoaga</p>	<p>Fuafuaga a le Atunu'u o Fa'afoga o Fa'alavelave Mātuiā 2017-2021</p> <p>Tūlāfono Aoao o Fauga o Fale</p> <p>Faiga Fa'avae a le Atunu'u mo Tagata e iai Mana'oga Fa'apitoa</p>

	<p>Ātīna'e se Fuafuaga o Fa'afoga a le Nu'u mo Mala e māfua ona o le Tau (VCDMP)</p> <p>Fa'atino a'oa'oga mo Tagata e iai Mana'oga Fa'apitoa (PWDs) i fuafuaga fa'ata'atitia e tali atu ai i fa'alavelave fa'afuase'i ma mala</p> <p>Fa'atino le polokalame o le CDCRM</p> <p>Fa'atutū fa'ailo talafeagai e ta'ita'i ai le nu'u i le tali atu i fa'alavelave fa'afuase'i ma 'aula e o'o atu ai i nofoaga saogalēmū e sulufa'i i ai</p> <p>'Āfai e leai ni fale talafeagai 'olo'o iai, fau se/ni fale e mamao 'ese mai sone lamatia</p> <p>Fa'alelei ma fa'aopoopo ni vāega mana'omia i faleā'oga po o falesā e i fafo atu o sone lamatia ma 'atofa o nofoaga saogalēmū</p> <p>Matāfaioi : MNRE /DMO/ MWI/Nu'u /CSSP/Fono a 'Ekālesia /MWCSD</p>			NISP 2011 KESO 5
Puna'oa Fa'alenātura ma le Si'osi'omaga	Fofotalafeagai	Fāamanuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Puipuiga mana'omia o le talafātai mo vāega pito a'afagōfie	<p>Totō lā'au e māsani ona ola i le talafātai e fa'amālosia ai taligalu 'olo'o iai nei ma fa'aititia ai le tafia ma le solo o le 'ele'ele i le talafātai; O lā'au ia o le talie, fetau, toa, togātogo, ua iloga le mālolosi ma maua'a i fa'alavelave fa'alenātura ma suiga o le tau</p> <p>Totō lā'au ia lē i lalo ifo o le 200m le vā, ina ia aogā lelei o se 'aula e tāofia ai galu</p> <p>Matāfaioi : MNRE Nu'u</p>	<p>O le puipuiga o le talafātai 'ole'ā lagolago ma fa'amālosia ai ātīna'e tetele 'olo'o iai, fa'apea ātīna'e fou</p> <p>Fa'aititia a'afiaga mai le tafia o le talafātai ma fa'alavelave fa'alenātura</p> <p>Fa'atino se 'Auala e Fa'avae i Feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p>	<p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele mo le Itūmālō o Si'umu ma le fa'amoemoe e fa'aititia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsani ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Fesoasoani le MAF i le fa'avaeina o se nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le tau</p> <p>Galulue fa'atasi le MNRE Forestry, DEC ma le MAF i le tu'uina atu o lā'au totō 'anagatā i le tau</p>	<p>NESP 2017-2021</p> <p>Fuafuaga Fa'ata'atia o le Totōina o Lā'au e Lua Miliona 2015-2020</p> <p>Fuafuaga o Fa'agāoioiga o le Toe Fa'aleleia 2016-2020</p> <p>Tūlāfona o le Pūlega o Galuega tau Vaomatua 2011</p>

<p>'Auala o puipuiga mai lōloga (fofō e lagolagoina 'aulala fa'atino i ātīna'e tetele)</p>	<p>Fa'atino le totōina o lā'au i 'auvai o vaitafe ma ala o vai Ūna'i le totōina o lā'au Sāmoa i nofoaga 'olo'o fa'atino ai fuafuaga o galuega fa'a'inisinia mo le fa'atafe'eseina o le vai Ūna'i ma lagolago nu'u ma le itūmālō i le toe totōina o lā'au i laufanua 'apovai i nofoaga maualuluga ma fa'a'ogātotonu, e fa'aitiitia ai le fa'aleagaina o 'auvai o vaitafe 'aemaise i nofoaga a'afiagōfie i lōloga</p>	<p>Fa'aitiitia le āfāina e mafai ona tūla'i mai i lōloga i uta Fa'aitiitia lōloga i nofoaga e iai fale ma isi ātīna'e Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aulala</p>	<p>Fa'atino le Tu'ufa'atasiga o Fuafuaga Fa'ata'atitia mo Nofoaga 'Apovai ma le Fuafuaga mo le Fa'afoga o Lōloga, fa'atasi ma Fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega o le fausaga o le 'ele'ele, e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga Fa'ailoa e le MNRE tuā'oi o sone lamatia i 'autafa o ala o vai, e fa'avae i lamatiaga mai lōloga, e iloa ai vāega talafeagai i 'auvai o vaitafe mo le toe totōina o lā'au</p>	<p>Fuafuaga Fa'ata'atia o le Totōina o Lā'au e Lua Miliona 2015-2020 Fuafuaga o Fa'agāoioiga o le Toe Fa'aleleia 2016-2020</p>
<p>Matāfaioi: MNRE/ Nu'u</p>	<p>E telē le fa'alētonu o le tūlaga 'olo'o iai nei le vai o le nu'u ma e mana'omia se su'esu'ega e fua i ai se filifiliga pe toe fa'aleleia pe sa'ili se isi nofoaga, 'ae fa'alagolago lea i nofoaga e iai vaipuna Su'esu'e le tūlaga lelei o le punāvai 'ae le'i fa'atinoina ni galuega fa'alelei (ft: pā/galuega toe fa'alelei)</p>	<p>S'i'itia le fa'amāsan i suiga i taimi o lāmala Fa'aleleia le soifua mālōlōina ma le tūmamā Fa'aitiitia le palapalā o le suāvai fa'asoa</p>	<p>Fa'aogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai fuafuaga Fa'atino e le MNRE Water & Sanitation su'esu'ega o le suāvai ma se iloilogia o le vai o le nu'u 'ae le'i fa'atinoina i ai ni galuega o le toe fa'aleleia Teuteu fa'afou tūlāfona a le nu'u ia aofia ai le fa'afoga ma le tausiga o puna'oa fa'alenātura a le nu'u Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tulimata'i ai le āgā'i i luma ma le fa'atinoga o matāfaioi a nu'u</p>	<p>Fuafuaga Fa'ata'atitia o le CIM 2015 Fuafuaga a le Vāega o le Suāvai ma le Tūmamā Fuafuaga 'Auai ma Nu'u ma Alaalaafaga Tūlāfona o Fono a Nu'u (Tūlāfona Taufa'aofi o Teuteuga 2016)</p>
<p>Alamanuia ma le Lava o Taumafa</p>	<p>Fofo Talafeagai</p>	<p>Fa'amanuiaga</p>	<p>Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga</p>	<p>Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae</p>
<p>Fa'afoga o manu fa'alāfuā: 'anufe 'olo'o a'afia ai ma'umaga ma togālā'au 'aina</p>	<p>Fa'atino se polokalame fa'atāma'ia e tafi'esea, tāofiofia pe 'ave'ese ai itū'āiga mea e ola na fa'aulufale mai Toe totō i lā'au māsan i maua'a i le tau Fa'atino se fa'amaumauga o mea e ola na fa'aulufale mai i totonu o le atunu'u, ia aofia ai fa'amatalaga fa'atatau i le taimi ua tuana'i, taimi nei ma le aogā i le lumana'i ma fa'ailoa fo'i ma a'afiaga ma</p>	<p>E fa'atūmau ai le ola fa'alenātura o mea e ola 'olo'o ola fa'atasi i le si'osi'omaga Ātīna'e ai le maua'a ma le ola lelei ma lava mea'ai a le nu'u</p>	<p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele mo le Itūmālō o Si'umu ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsan i ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga Fa'alauiloa e le MAF i le 'aufailafumanu a'afiaga o Ālāvai ona o le lē lelei o le fa'afoga o lafumanu Fesoasoani le MAF i le fa'avaeina o nofoaga fa'ata'ita'i</p>	<p>Fuafuaga a le Vāega o Fa'ato'aga 2016-2021 NESP Fa'ata'i 2017-2021 Fuafuaga Fa'agāoioi a Sāmoa mo Mea e Ola Fa'alāfuā (NISAP)</p>

	<p>gāoioiga e tatau ona fa'atino</p> <p>Fa'atino a'oa'oga ma polokalame fa'alauiloa fa'atatau i a'afiaga mai mea e ola fa'alāfuā na fa'aulufale mai i totonu o le atunu'u</p> <p>Fa'atino se Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoga o Mea e Ola Fa'alāfuā</p> <p>Fa'atino Fa'afoga o le Galuea'ina o le 'Ele'ele e Mafai ona Fa'aaauau (SLM)</p> <p>Ātīna'e le mafai o le 'aufaifa'ato'aga i le fa'afoeina o manu ta'aloa (pua'a, povi) 'olo'o fa'aleagaina puna'oa tau suāvai</p> <p>Fa'atino fa'ata'ita'iga o itū'aiga o lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le tau</p> <p>Itūmālō e fai ni pā e tu'u ai a latou manu</p> <p>Matāfaioi : Nu'u /Itūmālō/ MNRE/MAF/ SROS</p>		<p>mo itū'aiga la'au 'ese'ese e fetaui ma le tau</p> <p>Galulue fa'atasi le MNRE Forestry, DEC ma le MAF i le tu'uina atu o lā'au totō e fetaui ma le tau</p> <p>Fa'atino e le MNRE, MAF ma le SROS se polokalame mālosi mo le atunu'u 'ātoa e fa'atāma'ia ai mea e ola fa'alāfuā fa'avae i fa'amaumauga ma fa'atino se polokalame fa'alauiloa fa'apitoa mo le si'itia o le iloa e le atunu'u</p> <p>Fa'afoga e le nu'u nofoaga mo pua'a/povi ('aemaise i 'autafa o vāega 'olo'o iai vai fa'asoa)</p> <p>A'oa'oga mo le 'aufaifa'ato'aga i le fa'afoga o meaola fa'alāfuā 'aemaise meaola fa'alāfuā 'olo'o a'afia ai fuālā'au 'aina mata ma lā'au totō</p>	
Pūlega	Fofotalefeagai	Fa'amaniuaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'amālosia le pūlega lelei o puna'oa fa'alenātura ma le fa'aaogāga o 'ele'ele e ala i tūlāfona a nu'u	<p>Teuteu fa'afou ma/pe ātīna'e tūlāfona e fa'afoe ai le fa'aaogāga o puna'oa fa'alenātura ma pūlea a'afiaga mai le fa'aaogāga o le 'ele'ele; e pei o le tausiga o ālāvai, lāfoa'iina o otaota, 'eliina o le oneone, manu ta'aloa ma le lē fa'atonutonuina o ātīna'e i nofoaga 'apovai ma lata ane i vaivili.</p> <p>Galulue fa'atasi ma Sui o Nu'u e māta'itū le fa'aaogāga ma a'afiaga o puna'oa fa'alenātura</p> <p>Fesoasoani ia faifaipea polokalame mo le si'itia o le iloa i nu'u</p> <p>Matāfaioi : MWCSD /Nu'u</p>	<p>Fa'amālosia le fa'atinoga o fuafuaga a vāega uma o le atunu'u</p> <p>Fa'amālosia le māta'itūina o Tūlāfona, Tūlāfona Fa'atonutonu, Ta'iala, Fuafuaga ma Faiga Fa'avae uma a le Atunu'u</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona fa'amāsanī, tali atu ma vave ona toe fa'aleleia nu'u i le āga'i atu i le lumana'i</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona tali atu ma fa'amālamalama fa'atinoga ma</p>	<p>Ātīna'e ma resitala tūlāfona a le itūmālō/nu'u e puipuia ai meatōtino a le itūmālō/nu'u ma le mālō, le si'osi'omaga, 'auala o le tausiga o 'āiga ma le lava o mea'ai, 'aemaise fa'atinoga e a'afia ai laufanua 'apovai ma le talafātai</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tulimata'i ai le āga'i i luma o le fa'atinoga o tūlāfona a le itūmālō/nu'u</p>	<p>Tūlāfona o Fono a Nu'u (Tūlāfona Taufa'aofi o Teuteuga 2016)</p> <p>Fuafuaga o Vāega tau Nu'u ma Alaalaafaga</p> <p>Fuafuaga mo le Ātīna'e o Nu'u ma Afio'aga 2016-2021</p>

		maua se si'osi'omaga e mafai ona ātīna'e ai nu'u ma afio'aga		
--	--	--	--	--

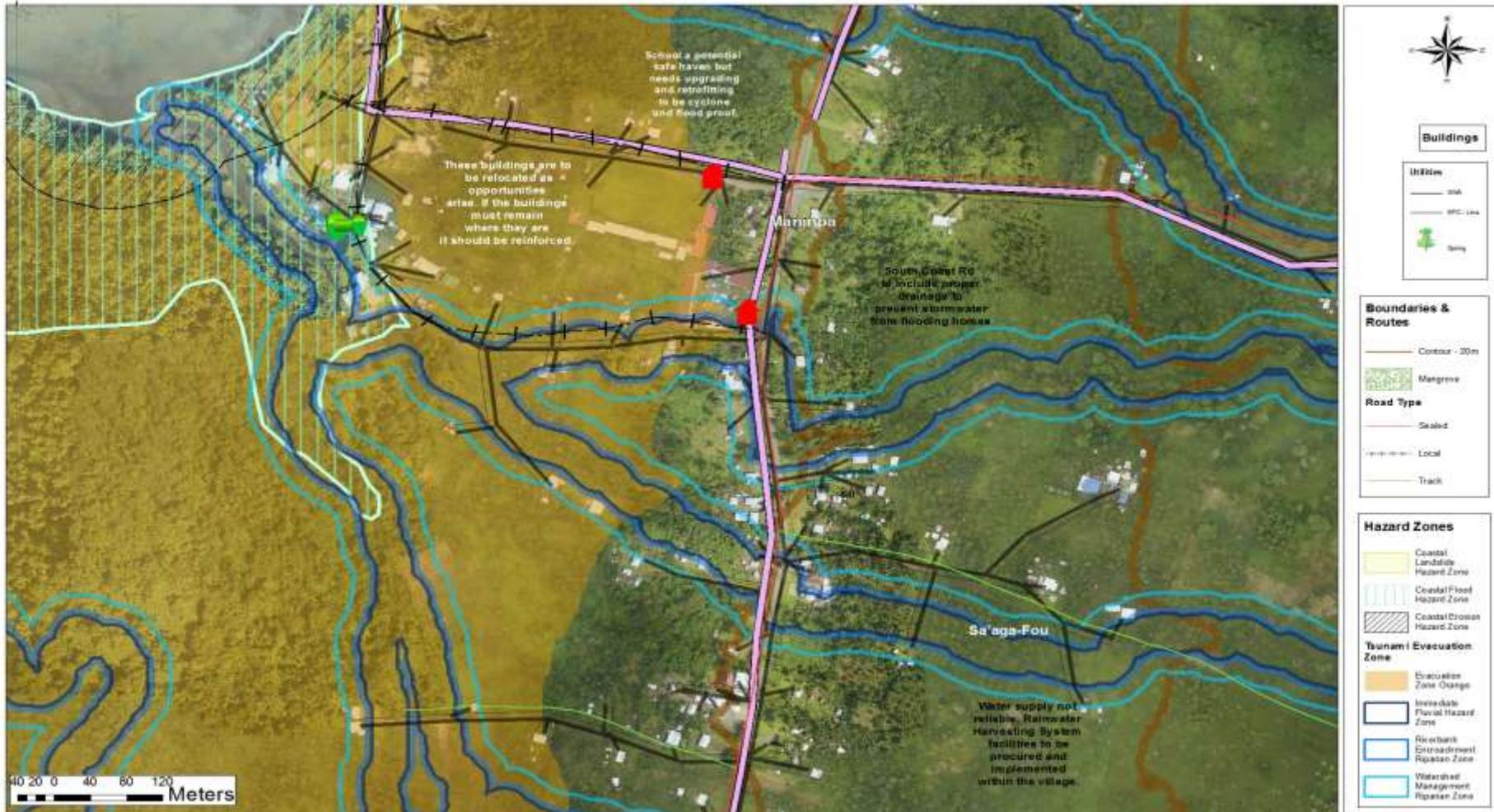
Matā'upu Lē feso'ota'i na lāgā i fa'atalanoaga	Fofo Talafeagai	Fa'amatalaga
Kālone lāpisi mo le itūmālō Matāfaioi : MNRE Waste Management Division/Nu'u	Tu'uina atu se talosaga a le Nu'u i le MNRE Waste Management Division	E lē feso'ota'i ma le matā'upu nei, peita'i, e aogā pe 'āfai e fa'aitiitia ai le lāfoa'i fa'asolitūlāfono o otaota i vaitafe/ālia ma isi nofoaga

Fa'afanua o le Nu'u o Si'umu Sisifo

ADAPTATION FUND

Coordinate System: GCS WGS 1984
Datum: WGS 1984
Units: Degree

Data Source: Ministry of Natural Resource and Environment, Samoa
Map Production: Spatial & DRM Specialist, Adaptation Fund - Enhancing Resilience of Coastal Communities of Samoa to Climate Change Project

4.3 Sā'aga Fou

Fofo Fuafuaina o le CIM

Ātīna'e Tetele	Fofo Talafeagai	Fa'amanuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Mana'omia le fa'aleleia o ālāvai i nofoaga mauluga le tūlaga lamatia 'aemaise i fetaula'iga o le 'Auala i le Talafātai Saute Sisifo ma isi 'aula e tau atu i ai	<p>Fa'aauau su'esu'ega ma toe fa'aleleia ma fa'alauete ālāvai tetele i lalo o le 'aula 'autū o le Talafātai Saute Sisifo, ma 'aula feaoa'i e tusa ma fautuaga a le <i>Fuataga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiagōfie</i></p> <p>Fa'atino le tapula'a fa'atūlagaina aoao mo ālāpaipa tetele i lalo o le 'aula ma ālāvai e fa'afaigōfie ai le fetafea'i o le vai pe 'ā tatafe mālosi le vai, e fa'aitiitia ai le lolovaiā</p> <p>Fa'atino tūlaga fa'ata'atitia a le atunu'u mo ālāvai i lalo o 'aula ma ālavai i 'autafa o 'aula ia faigōfie le fetafea'i o le vai i taimi o tīmuga mamafā ma fa'aitiitia ai lōloga</p> <p>Fa'atino āsiasiga ma le tausiga o ālāvai i taimi fa'atūlagaina</p> <p>Fa'atūlāfono e le Mālō ātīna'e ma le lāfoa'i fa'asolitūlāfono o otaota lata ane i vaitafe ma ālāvai</p> <p>Matāfaioi : LTA/ MWTI/MNRE/MWCSD /Nu'u/ 'Āiga</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona tali atu ma toe fa'aleleia mai lamatiaga ma mala fa'alenātura</p> <p>Ūna'ia 'āiga 'olo'o nonofo i le talafātai e si'i i uta</p> <p>Fa'atūmau le mafai ona maua pea 'aula mo le ola lelei mo Upolu 'ātoa</p> <p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu a le atunu'u i le toe fa'aleleia o meatōtino a le mālō ma le atunu'u e fa'aleagaina i fa'alavalave mātuiā</p>	<p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai fuafuaga</p> <p>Fa'aaogā fa'amatalaga 'olo'o iai nei e ta'iala, 'ae lē fa'apito i: "<i>Fuataga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiagōfie (2017)</i>"; "<i>Iloiloga Aoao o Tapula'a o 'Auala i Sāmoa (2016)</i>"; "<i>Tūlāfono a Sāmoa o Fa'atinoga tau Si'osi'omaga (2007)</i>"</p> <p>Ātīna'e se Fuafuaga tu'ufa'atasi o Ta'iala mo Nofoaga e Pu'eina ai le Suāvai ma le Fa'afoga o Lōloga mo le Itūmālō o Si'umu</p> <p>Fa'atino se Au'ilī'iliga o Tau o Fa'amanuiaga e fua i ai isi filifiliaga mo fa'atupega</p> <p>Fa'aaogā 'aula o puipuiga fa'alenātura ma agafeso'ota'i e aofia ai Iloiloga o A'afoga o le Si'osi'omaga (EIAs), i iloiloga ma fa'ai'uga o fuafuaga o galuega o ātīna'e tetele</p> <p>Aofia i tupe fa'atatauina o le polokalame le tau o su'esu'ega o le tau o fa'amanuiaga (CBA), fuafuaga ma le fausaga.</p> <p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le Itūmālō /Nu'u ia aofia ai le tausiga o ālāvai ma le lāfoa'i fa'asolitūlāfono o otaota i ālāvai</p>	<p>NESP Fa'ata'i 2017-2021</p> <p>Fuafuaga Fa'ata'atitia o le CIM 2015</p> <p>NISP 2011 KESO 5</p> <p>TSP 2014-2019 Tini 2 KO 1</p> <p>Fuafuaga o Vāega tau Nu'u ma Alaala faga</p>
Fale o le nu'u, vai o le nu'u, falesā ma isi meatōtino a le nu'u i vāega e mauluga le tūlaga lamatia	<p>Si'i i fafo atu o sone e mauluga le tūlaga lamatia fale/ātīna'e tetele pe 'āfai ua mana'omia le suia po o le toe fausia</p> <p>Fa'aaogā faiga talafeagai e fa'aitiitia ai lamatiaga pe 'āfai e toe fai ni ātīna'e i</p>	<p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu a le atunu'u i le toe fa'aleleia o meatōtino fa'aleagaina</p> <p>Fa'aitiitia le āfāina e mafai</p>	<p>Ātīna'e se Fuafuaga Ta'iala Tu'ufa'atasi mo Laufanua 'Apovai ma le Fa'afoga o Lōloga mo le Itūmālō o Si'umu.</p> <p>Ātīna'e e le MNRE se ta'iala e fa'ailoa ai sone saogalēmū</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga</p>	<p>Tūlāfono Aoao o Fauga o Hale</p> <p>Fuafuaga Fa'ata'atitia o le CIM 2015</p> <p>NESP Fa'ata'i 2017-2021</p> <p>NISP 2011 KESO 5</p>

	<p>totonu o sone lamatia</p> <p>Fa'atino polokalame fa'apitoa e ūna'i ai le iloa i fa'atinoga o le fausaga o fale e maua'a i lōlōga ma fuafuaga mo 'āiga e nonofo i sone e maualuga le tūlaga lamatia ma nofoaga lata ane</p> <p>Ātīna'e fuafuaga e pūlea ai le fa'aaogāga o lau'ele'ele ma ātīna'e e fa'atapula'a ai ātīna'e i totonu o sone e maualuga le tūlaga lamatia e pei o le CEHZ ma le CFHZ</p> <p>Ia talafeagai le fuafuaga ma mamanu o ātīna'e tetele ia aofia ai fuafuaga mo sone lamatia vave; mo se fa'ata'ita'iga, fa'amaualuga fola o fale i nofoaga e a'afiafagōfie i lōloga</p> <p>Fa'atapula'a le fauga o fale ma ātīna'e a 'āiga ma nu'u i väega e tafe atu ai vai ma fa'ateteleina ai lōloga i uta ma lōlōga i tāfega o vaitafe pāpā</p> <p>O ni 'ele'ele tanu e fuafuaina, ia fa'afroe e le Mālō ma le Itūmālō fa'agāsologa e mana'omia ai tagata o nu'u ia iai pēmita ma fa'atagaga/maliega mana'omia</p> <p>Matāfaioi : Nu'u / 'Āiga /MVTI/ MNRE</p>	<p>ona tūla'i mai i le tafia o le 'ele'ele i le talafātai ma le ātili lamatia i lōlōga</p> <p>Fa'aleleia le toe fa'afō'isia o le lelei ma fa'aopoopo ai le maua'a o nu'u</p> <p>Fa'aleleia tāpenapenaga ma le sāunia e tali atu i fa'alovelave fa'alenātura</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula</p>	<p>lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele, e fa'avae ai fuafuaga</p> <p>Fa'amālosia le Tūlāfono Aoao o Fauga o Fale 2017</p> <p>Ūna'i 'inisiua o 'āseta ma mea tāua e teu fa'aagāga 'olo'o i totonu o sone lamatia</p> <p>Fa'ai loaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	TSP2014-2019 Tini 2 KO 1
'Auala o puipuiga o 'auvai o vaitafe, 'aula laupapa ma āsaga mai lōloga	<p>Fa'aleleia vaitafe ma vaita'i</p> <p>Fa'aleleia āsaga uma</p> <p>Fa'alelei pe toe fa'afou pā 'olo'o puipui ai le vaitafe i gāuta o Sī'umu Sisifo</p> <p>Fa'amautinoa le tausiga ma le fa'amamāina i taimi fa'atūlagaina o Ālāvai o le vaitafe i luga atu</p>	<p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu a le atunu'u i le toe fa'aleleia o meatōtino fa'aleagaina</p> <p>Fa'aitiitia le āfāina e mafai ona tūla'i mai i lōloga i uta</p> <p>Fa'aitiitia lōloga i</p>	<p>Fa'atino se su'esu'ega 'āto'atoa o le fa'afoea o nofoaga 'apovai, iloiloga o Ālāvai ma le fetafea'iga o vai ma se su'esu'ega fa'a'inisinia o le fausaga o le 'ele'ele ma papa, ma fa'aaogā fautuaga o su'esu'ega e fa'avae ai nofoaga ma fausaga</p> <p>Fa'aaogā le Fuafuaga Fa'ata'atia Tu'u'atasi mo Nofoaga 'Apovai ma le Fa'afoea o</p>	<p>Fuafuaga Fa'ata'atia o le CIM 2015</p> <p>NISP 2011 KESO 5</p> <p>TSP 2014-2019 Tini 2 KO 1</p> <p>Fuafuaga Fa'ata'atia o le Totōina o Lā'au e Lua Miliona 2015-2020</p> <p>Fuafuaga o</p>

	<p>Fau ni pā e tāofia ai le pāpā o vaitafe ina ia fa'aitiitia lōloga i mulivai ma ālia i le talafātai</p> <p>Galulue fa'atasi le Mālō ma le Nu'u i fa'agāsologa mana'omia mo le puipuiga o 'auvai o vaitafe ma le talafātai mai ātīna'e ma le 'tāina o lā'au</p> <p>Matāfaioi: MWTI/ LTA/MNRE/ Itūmālō/ Nu'u</p>	<p>nofoaga e iai fale ma isi ātīna'e</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula</p>	<p>Lōloga mo Si'umu fa'atasi ma fa'afanua o Nofoaga Lamatia ma Fa'amaumauga o le Fausaga o Ālāvai e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga</p> <p>Fa'aaogā 'aula o puipuiga fa'alenātura ma agafeso'ota'i e aofia ai Iloiloga o A'afiaga o le Si'osi'omaga (EIAs), i iloiloga ma fa'ai'uga o fuafuaga o galuega o ātīna'e tetele</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoega o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsanī ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Aofia i tupe fa'atatauina o le polokalame le tau o su'esu'ega o le tau o fa'amaniuaga (CBA), fuafuaga ma le fausaga.</p> <p>Fa'ailoaina o le CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	<p>Fa'agāoioiga o le Toe Fa'aleleia 2016-2020</p> <p>Iloiloga o Lamatiaga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa (2016) ma Fuafuaga Fa'ata'atitia mo Fetu'una'iga i 'Auala Feso'ota'i, LTA</p>
Fa'asoasoaina o le 'eletise	<p>O le āga'i atu i le lumana'i, tanu i le 'ele'ele laina 'eletise</p> <p>Fa'apipi'i ma ta'i laina 'eletise i 'āiga e nonofo i uta</p> <p>Si'i laina 'eletise i se nofoaga e maua'a atu pe 'ā o'o ina mana'omia le toe sui</p> <p>Fa'apipi'i mōlī 'aula i vāega 'olo'o mana'omia mo le saogalēmū o tagata o nu'u</p> <p>Fa'apipi'i ma feso'ota'i atu i le mālosi'aga e maua mai le lā pe 'ā maua</p> <p>Fa'atapula'a le fausia o fale o 'āiga ma ātīna'e e latalata i pou 'eletise</p> <p>Matāfaioi : EPC/ MWTI/ Nu'u /'Āiga</p>	<p>Fa'atūmau le mauaina o le 'eletise i taimi uma e aofia ai taimi o fa'alavelave fa'alenātura</p> <p>'Alofia ni fa'alavelave e tutupu mai i poumōlī pā'u'ū.</p>	<p>Tulimata'i feso'ota'iga i le fa'asoaina o le 'eletise ina ia 'alofia le mālosi tele o le 'eletise e tau'ave e uaea ma pepē ai laina</p>	<p>Fuafuaga Fa'ata'atitia a le EPC</p> <p>NISP</p>

Fa'aleleia le 'aula o Sā'aga fou ia fa'aitiitia le tafe o vai i taimi o tīmuga tetele ma lōloga i uta	Aofia i le fa'aleleiga ālāvai i lalo o le 'aula e talafeagai le lāpopo'a ia fa'afaigōfie ona tafe ai vai o lōloga 'olo'o fesoasoani nei i le pāpā o vaitafe, ma ia fa'aitiitia le lolovaia o 'aula 'autū ma 'ele'ele o nu'u Fa'atino āsiasiga ma le tausiga o ālāvai i taimi fa'atūlagaina Tāofia e nu'u le lāfoa'i o otaota i ala o vai ma fa'atino faifaipea le fa'amamāina o otaota mai tuāfale o 'āiga Fa'atūlāfono e nu'u ātīna'e latalata i 'autafa o 'aula 'autū ma 'aula feso'ota'i uma Fa'amālosia puipuiga tau si'osi'omaga O ni 'ele'ele tanu e fuafuaina, ia fa'afoe e le Mālō ma le Itūmālō fa'agāsologa e mana'omia ai tagata o nu'u ia iai pēmita ma fa'atagaga/maliega mana'omia Matāfaioi : LTA/ MWTI/ MNRE/ Nu'u/Āiga	Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona toe fa'aleleia Fa'aleleia tāpenapenaga ma le sāunia e tali atu i fa'alavelave fa'alenātura Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le talafātai ma fa'alavelave fa'alenātura Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula Fa'aitiitia tupe fa'aalu a le atunu'u i le toe fa'aleleia o meatōtino a le mālō ma le atunu'u e fa'aleagaina i fa'alavalave mātuiā	Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai o su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai fuafuaga Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsanī ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga Fa'ailoaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele Fa'aaogā 'aula o puipuiga fa'alenātura ma agafeso'ota'i e aofia ai Iloiloga o A'afiaga o le Si'osi'omaga (EIAs), i iloiloga ma fa'ai'uga o fuafuaga o galuega o ātīna'e tetele mo le itūmālō o Si'umu	NESP Fa'ata'i 2017-2021 Fuafuaga Fa'ata'atitia o le CIM 2015 NISP 2011 KESO 5 TSP 2014-2019 Tini 2 KO 1 Fuafuaga o Vāega tau Nu'u ma Alaalaafaga
Puna'oa Fa'alenātura ma le Si'osi'omaga	Fofa Talafeagai	Fa'amanuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Puipuiga mana'omia o le talafātai mo vāega pito a'afiagōfie	Totō lā'au e māsanī ona ola i le talafātai e fa'amālosia ai taligalu 'olo'o iai nei ma fa'aitiitia ai le tafia ma le solo o le 'ele'ele i le talafātai; O lā'au ia o le talie fetau, toa, togātogo, ua iloga le mālolosi ma maua'a i fa'alavelave fa'alenātura ma suiga o le tau Totō lā'au ia lē i lalo ifo o le 200m le vā, ina ia aogā lelei o se 'aula e tāofia ai galu Matāfaioi : MNRE Nu'u	O le puipuiga o le talafātai 'ole'ā lagolago ma fa'amālosia ai ātīna'e tetele 'olo'o iai, fa'apea ātīna'e fou Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le talafātai ma fa'alavelave fa'alenātura Fa'atino se 'Auala e Fa'avae i Feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le	Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele mo le Itūmālō o Si'umu ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsanī ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga Fesoasoani le MAF i le fa'avaeina o se nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le tau Galulue fa'atasi le MNRE Forestry, DEC ma le MAF i le tu'uina atu o lā'au totō 'anagatā i le tau	NESP 2017-2021 Fuafuaga Fa'ata'atitia o le Totōina o Lā'au e Lua Miliona 2015-2020 Fuafuaga o Fa'agāoioiga o le Toe Fa'aleleia 2016-2020 Tūlāfono o le Pūlega o Galuega tau Vaomatua Act 2011

		si'osi'omaga		
'Auala o puipuiga mai lōloga (fofō e lagolagoina 'aulala fa'atino i ātīna'e tetele)	Fa'atino le totōina o lā'au i 'auvai o vaitafe ma ala o vai Ūna'i le totōina o lā'au Sāmoa i nofoaga 'olo'o fa'atino ai fuafuaga o galuega fa'a'inisinia mo le fa'atafe'eseina o le vai Ūna'i ma lagolago nu'u ma le itūmālō i le toe totōina o lā'au i laufanua 'apovai i nofoaga maualuluga ma fa'a'ogātotonu, e fa'aitiitia ai le fa'aleagaina o 'auvai o vaitafe 'aemaise i nofoaga a'afiagōfie i lōloga Matāfaioi: MNRE/ Nu'u	Fa'aitiitia le āfaina e mafai ona tūla'i mai i lōloga i uta Fa'aitiitia lōloga i nofoaga e iai fale ma isi ātīna'e Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aulala	Fa'atino le Tu'ufa'atasiga o Fuafuaga Fa'ata'atitia mo Nofoaga 'Apovai ma le Fuafuaga mo le Fa'afoga o Lōloga, fa'atasi ma Fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega o le fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga Fa'ailoa e le MNRE tuā'oi o sone lamatia i 'autafa o ala o vai, e fa'avae i lamatiaga mai lōlōga, e iloa ai vāega talafeagai i 'auvai o vaitafe mo le toe totōina o lā'au	Fuafuaga Fa'ata'atia o le Totōina o Lā'au e Lua Miliona 2015-2020 Fuafuaga o Fa'agāoioiga o le Toe Fa'aleleia 2016-2020
Vai o le nu'u 'olo'o i sone e maualuga le lamatia (mai le tafia o le talafātai ma lōloga ona o vaitafe pāpā, galu ma le maualuga o vai i afā ma tīmuga mamafa)	E telē le fa'alētonu o le tūlaga 'olo'o iai nei le vai o le nu'u ma e mana'omia se su'esu'ega e fua i ai se filifiliaga pe toe fa'aleleia pe sa'ili se isi nofoaga, 'ae fa'alagolago lea i nofoaga e iai vaipuna Su'esu'e le tūlaga lelei o le punāvai 'ae le'i fa'atinoina ni galuega fa'alelei (ft: pā/galuega toe fa'alelei) Matāfaioi : CSSP/ NGOs/MNRE/Nu'u	Si'itia le fa'amāsanī i suiga i taimi o lāmala Fa'aleleia le soifua mālōlōina ma le tūmamā Fa'aitiitia le palapalā o le suāvai fa'asoā	Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai fuafuaga Fa'atino e le MNRE Water & Sanitation su'esu'ega o le suāvai ma se iloiloga o le vai o le nu'u 'ae le'i fa'atinoina i ai ni galuega o le toe fa'aleleia Teuteu fa'afou tūlāfono a le nu'u ia aofia ai le fa'afoga ma le tausiga o puna'oa fa'alenātura a le nu'u Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tulimata'i ai le āgā'i i luma ma le fa'atinoga o matāfaioi a nu'u	Fuafuaga Fa'ata'atitia o le CIM 2015 Fuafuaga a le Vāega tau Suāvai ma le Tūmamā Fuafuaga 'Auai ma Nu'u ma Alaalafaga Tūlāfono o Fono a Nu'u (Tūlāfono Taufa'aofi o Teuteuga 2016)
Alamanuia ma le Lava o Taumafa	Fofa Talafeagai	Fa'amanuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'afoga o manu fa'alāfuā: (sisī aferika ma 'anufe 'olo'o a'afia ai ma'umaga)	Fa'atino se polokalame fa'atāma'ia e tafī'esea, tāofiofia pe 'ave'ese ai itū'āiga mea e ola na fa'aulufale mai Toe totō i lā'au māsani e maua'a i le tau Fa'atino se fa'amaumauga o mea e ola na fa'aulufale	E fa'atūmau ai le ola fa'alenātura o mea e ola 'olo'o ola fa'atasi i le si'osi'omaga Ātīna'e ai le maua'a ma le ola lelei ma lava	Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele mo le Itūmālō o Si'umu ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsani ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga Fa'alauiloa e le MAF i le 'aufailafumanu a'afiaga o	Fuafuaga a le Vāega o Fa'ato'aga 2016-2021 NESP Fa'ata'i 2017-2021 Fuafuaga Fa'agāoioi a Sāmoa mo Mea e Ola Fa'alāfuā (NISAP)

	<p>mai i totonu o le atunu'u, ia aofia ai fa'amatalaga fa'atatau i le taimi ua tuana'i, taimi nei ma le aogā i le lumana'i ma fa'ailoa fo'i ma a'afiaga ma gāoioiga e tatau ona fa'atino</p> <p>Fa'atino a'oa'oga ma polokalame fa'alauiloa fa'atatau i a'afiaga mai mea e ola fa'alāfuā na fa'aulufale mai i totonu o le atunu'u</p> <p>Fa'atino se Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoega o Mea e Ola Fa'alāfuā</p> <p>Fa'atino Fa'afoega o le Galuea'ina o le 'Ele'ele e Mafai ona Fa'aauau (SLM)</p> <p>Ātīna'e le mafai o le 'aufaifa'ato'aga i le fa'afoeina o manu ta'aloa (pua'a, pov'i) 'olo'o fa'aleagaina puna'oa tau suāvai</p> <p>Fa'atino fa'ata'ita'iga o itū'aiga o lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le tau</p> <p>Itūmālō e fai ni pā e tu'u ai a latou manu</p> <p><i>Matāfaiioi a le: Nu'u /Itūmālō/ MNRE/MAF/ SROS</i></p>	<p>mea'ai a le nu'u</p>	<p>ālāvai ona o le lē lelei o le fa'afoega o lafumanu</p> <p>Fesoasoani le MAF i le fa'avaeina o nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'aiga lā'au 'ese'ese e fetaui ma le tau</p> <p>Galulue fa'atasi le MNRE Forestry, DEC ma le MAF i le tu'uina atu o lā'au totō e fetaui ma le tau</p> <p>Fa'atino e le MNRE, MAF ma le SROS se polokalame mālosi mo le atunu'u 'ātoa e fa'atāma'ia ai mea e ola fa'alāfuā fa'avae i fa'amaumauga ma fa'atino se polokalame fa'alauiloa fa'apitoa mo le si'itia o le iloa e le atunu'u</p> <p>Fa'afoe e le nu'u nofoaga mo pua'a/povi ('aemaise i 'autafa o vāega 'olo'o iai vai fa'asoa)</p> <p>A'oa'oga mo le 'aufaifa'ato'aga i le fa'afoega o meaola fa'alāfuā 'aemaise meaola fa'alāfuā 'olo'o a'afia ai fuālā'au 'aina mata ma lā'au totō</p>	
Pūlega	Fofa Talafeagai	Fa'amanuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae

<p>Fa'amālosia le pūlega lelei o puna'oa fa'alenātura ma le fa'aaogāga o 'ele'ele e ala i tūlāfono a nu'u</p>	<p>Teuteu fa'afou ma/pe Ātīna'e tūlāfono e fa'afoe ai le fa'aaogāga o puna'oa fa'alenātura ma pūlea a'afiaga mai le fa'aaogāga o le 'ele'ele; e pei o le tausiga o ālāvai, lāfoa'iina o otaota, 'eliina o le oneone, manu ta'aloa ma le lē fa'atonutonuina o Ātīna'e i nofoaga 'apovai ma lata ane i vaivili.</p> <p>Galulue fa'atasi ma Sui o Nu'u e māta'itū le fa'aaogāga ma a'afiaga o puna'oa fa'alenātura</p> <p>Fesoasoani ia faifaipea polokalame mo le si'itia o le iloa i nu'u</p> <p>Matāfaioi : MWCSD /Nu'u</p>	<p>Fa'amālosia le fa'atinoga o fuafuaga a vāega uma o le atunu'u</p> <p>Fa'amālosia le māta'itūina o Tūlāfono, Tūlāfono</p> <p>Fa'atonutonu, Ta'iala, Fuafuaga ma Faiga Fa'avae uma a le Atunu'u</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona fa'amāsanī, tali atu ma vave ona toe fa'aleleia nu'u i le āga'i atu i le lumana'i</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona tali atu ma fa'amālamalama fa'atinoga ma maua se si'osi'omaga e mafai ona Ātīna'e ai nu'u ma afio'aga</p>	<p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le itūmālō/nu'u e puipuia ai meatōtino a le itūmālō/nu'u ma le mālō, le si'osi'omaga, 'auala o le tausiga o 'āiga ma le lava o mea'ai, 'aemaisse fa'atinoga e a'afia ai laufanua 'apovai ma le talafātai</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tulimata'i ai le āga'i i luma o le fa'atinoga o tūlāfono a le itūmālō/nu'u</p>	<p>Tūlāfono o Fono a Nu'u (Tūlāfono Taufa'aofi o Teuteuga 2016)</p> <p>Fuafuaga o Vāega tau Nu'u ma Alaalaafaga</p> <p>Fuafuaga mo le Ātīna'e o Nu'u ma Afio'aga 2016-2021</p>
---	--	--	--	--

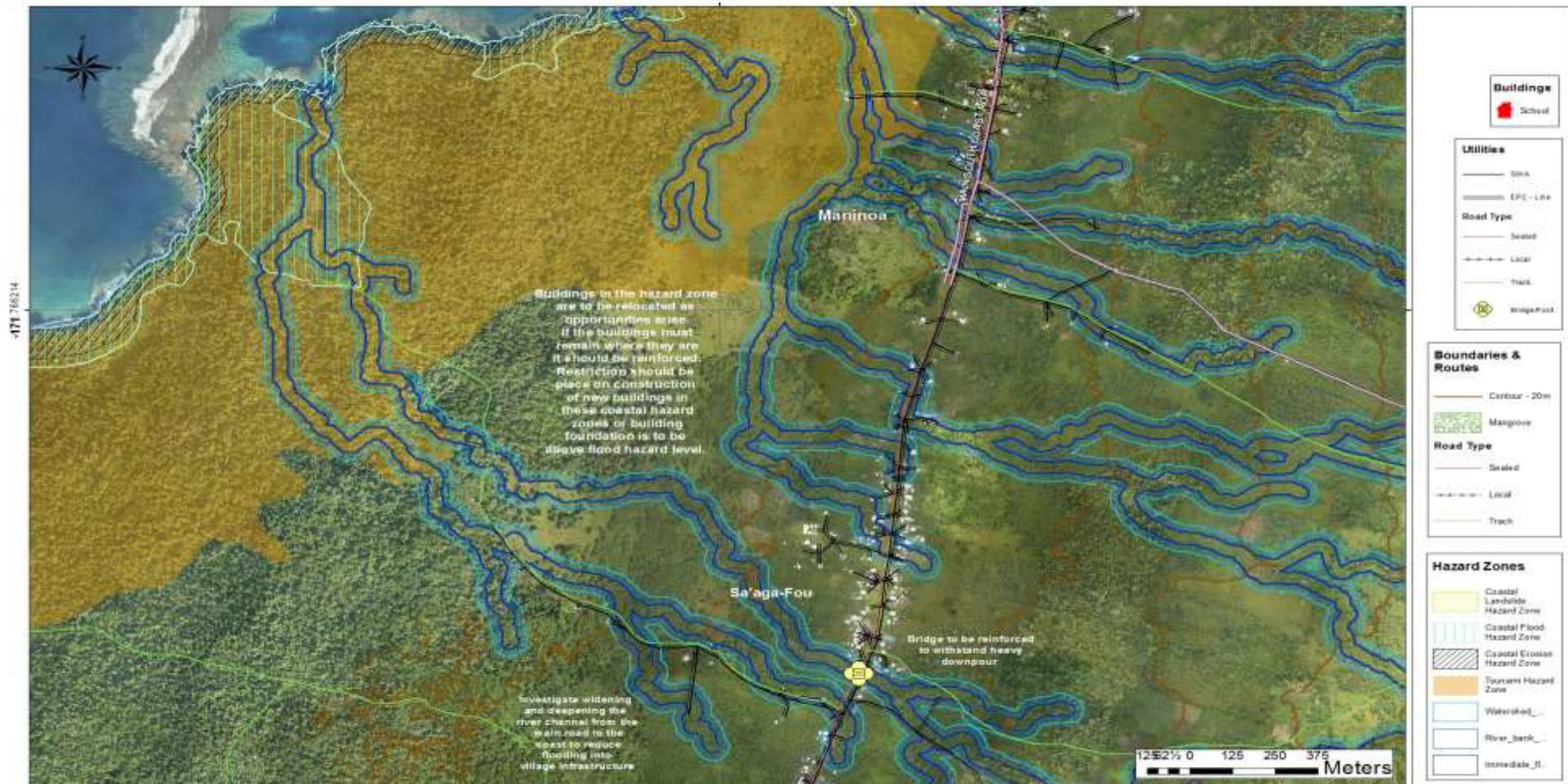
Fa'afanua o le Nu'u o Sā'aga Fou

Sa'aga-Fou Village

ADAPTATION FUND

Coordinate System: GCS WGS 1984
 Datum: WGS 1984
 Units: Degree

Data Source: Ministry of Natural Resource and Environment, Samoa
 Map Production: Spatial & DRM Specialist, Adaptation Fund - Enhancing Resilience of Coastal Communities of Samoa to Climate Change Project

4.4 Maninoa

Fofo Fuafuaina o le CIM

Ātīna'e Tetele	Fofo Talafeagai	Fa'amanuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
<p>Fale o le nu'u, nofoaga mo tūrisi, 'aulala ma isi meatōtino a le nu'u i vāega e maualuga le tūlaga lamatia</p> <p>Fa'aaogā faiga talafeagai e fa'aitiitia ai lamatiaga pe 'āfai e toe fai ni ātīna'e i totonu o sone lamatia</p> <p>Fa'atino polokalame fa'apitoa e ūna'i ai le iloa i fa'atinoga o le fausaga o pale e maua'a i lōlōga ma fuafuaga mo 'āiga e nonofo i sone e maualuga le tūlaga lamatia ma nofoaga lata ane</p> <p>Ātīna'e fuafuaga e pūlea ai le fa'aaogāga o lau'ele'ele ma ātīna'e, e fa'atapula'a ai ātīna'e i totonu o sone e maualuga le tūlaga lamatia e pei o le CEHZ ma le CFHZ</p> <p>Ia talafeagai le fuafuaga ma mamanu o ātīna'e tetele ia aofia ai fuafuaga mo sone lamatia vave; mo se fa'ata'ita'iga, fa'amaualuga fola o pale i nofoaga e a'afiagōfie i lōloga</p> <p>Fa'atapula'a le fauga o pale ma ātīna'e a 'āiga ma nu'u i vāega e tafe atu ai vai ma fa'ateteleina ai lōloga i uta ma lōlōga i tāfega o vaitafe pāpā</p> <p>O ni 'ele'ele tanu e fuafuaina, ia fa'afoe e le Malō ma le Itūmālō fa'agāsologa e mana'omia ai tagata o nu'u ia iai</p>	<p>Si'i i fafo atu o sone e maualuga le tūlaga lamatia fale/ātīna'e tetele pe 'āfai ua mana'omia le suia po o le toe fausia</p> <p>Fa'aaogā faiga talafeagai e fa'aitiitia ai lamatiaga pe 'āfai e toe fai ni ātīna'e i totonu o sone lamatia</p> <p>Fa'atino polokalame fa'apitoa e ūna'i ai le iloa i fa'atinoga o le fausaga o pale e maua'a i lōlōga ma fuafuaga mo 'āiga e nonofo i sone e maualuga le tūlaga lamatia ma nofoaga lata ane</p> <p>Ātīna'e fuafuaga e pūlea ai le fa'aaogāga o lau'ele'ele ma ātīna'e, e fa'atapula'a ai ātīna'e i totonu o sone e maualuga le tūlaga lamatia e pei o le CEHZ ma le CFHZ</p> <p>Ia talafeagai le fuafuaga ma mamanu o ātīna'e tetele ia aofia ai fuafuaga mo sone lamatia vave; mo se fa'ata'ita'iga, fa'amaualuga fola o pale i nofoaga e a'afiagōfie i lōloga</p> <p>Fa'atapula'a le fauga o pale ma ātīna'e a 'āiga ma nu'u i vāega e tafe atu ai vai ma fa'ateteleina ai lōloga i uta ma lōlōga i tāfega o vaitafe pāpā</p> <p>O ni 'ele'ele tanu e fuafuaina, ia fa'afoe e le Malō ma le Itūmālō fa'agāsologa e mana'omia ai tagata o nu'u ia iai</p>	<p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu i le toe fa'aleleia o meatōtino fa'aleagaina</p> <p>Fa'aitiitia le āfāina e mafai ona tūla'i mai i le tafia o le 'ele'ele i le talafātai ma le ātili lamatia i lōloga</p> <p>Si'itia le vave ona toe fa'aleleia ma le maua'a o nu'u</p> <p>Fa'aleleia tāpenapenaga ma le sāunia e tali atu i fa'alavelave fa'alenātura</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aulala</p>	<p>Ātīna'e se Fuafuaga Ta'iala Tu'ufa'atasi mo Laufanua 'Apovai ma le Fa'afaoega o Lōloga mo le Itūmālō o Si'umu. Ātīna'e e le MNRE se ta'iala e fa'ailoa ai sone saogalēmū</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai fuafuaga</p> <p>Fa'amālosia le Tūlāfono Aoao o Fauga o Fale 2017</p> <p>Ūna'i 'inisiua o 'āseta ma mea tāua e teu fa'aagāga 'olo'o i totonu o sone lamatia</p> <p>Fa'ailoaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	<p>Tūlāfono Aoao o Fauga o Fale</p> <p>Fuafuaga Fa'ata'atitia o le CIM 2015</p>

	pēmita ma fa'atagaga/maliega mana'omia <i>Matāfaioi : Nu'u / 'Āiga /MWTI/ MNRE</i>			
Fa'aleleia feso'ota'iga o vai fa'asoas ma ia lelei le suāvai	<p>Toso le vai fa'asoas i 'āiga 'olo'o nonofo i uta ma lē maua se suāvai</p> <p>Su'esu'e le fa'alauateleina atu o paipa 'olo'o ta'i ai le vai mai le fa'atānoa i Tiāvī i tagata o nu'u 'olo'o nonofo i uta ina ia fa'aitiitia le tau o laina e feso'ota'i ai i paipa ta'i i 'autafa o le 'Auala 'autū i le Talafātai i Saute</p> <p>Fai se faiga e tali ai vaitimu, o se vaifofō mo se taimi lē tūmau, mo 'āiga a'afiagōfie</p> <p>Fai se faiga e tali ai vaitimu mo nofoaga ua fa'aihoa o lafitaga saogalēmū</p> <p>Lagolago e le Itūmālō ma nu'u polokalame a le Pūlega o le Suāvai (SWA) o le fa'asoasoaina o le suāvai i taimi o lāmala</p> <p>Lagolago e le Itūmālō taumafaiga a le SWA e sā'ilīili ai vaivili i le itūmālō</p> <p>Lagolago e le Itūmālō ma nu'u taumafaiga a le SWA e puipui ma fa'asao nofoaga o vaivili, vai pu'e ma 'apovai</p> <p><i>Matāfaioi : SWA/ MWCSP/ MNRE / Itūmālō / Nu'u / CSSP</i></p>	<p>Si'itia le fa'amāsan i suiga i taimi o lāmala</p> <p>Fa'aleleia le maua'a o Ātīna'e tetele ma le vave ona toe fa'aleleia</p> <p>Fa'aleleia le soifua mālōlōina ma le tūmamā</p> <p>Fa'aitiitia le palapalā o le suāvai fa'asoas</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai lōloga i uta</p>	<p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le Itūmālō /Nu'u ia aofia ai le fa'atonutonuina o Ātīna'e i nofoaga 'apovai ma vaivili</p> <p>Fa'atino le fuafuaga mo le 10 tausaga o tupe fa'aagāga a le SWA (2016) e fa'aleleia ai feso'ota'iga o vai fa'asoas e fesoasoani ai i 'āiga uma e le'o maua le vai i uta</p> <p>Aofia tupe fa'atatauina i le fausaga o fuafuaga ma le tau o le fa'alauateleina atu o le suāvai fa'asoas ma faiga e tali ai vaitimu</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai fuafuaga</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tulimata'i ai le āga'i i luma ma le fa'atinoga o matāfaioi a nu'u</p>	<p>Fuafuaga Fa'ata'atitia o le CIM 2015</p> <p>Fuafuaga a le Vāega tau Suāvai ma le Tūmamā</p> <p>Fuafuaga mo le 10 tausaga o Tupe Fa'aagāga a le SWA (2016)</p> <p>Fuafuaga 'Auai ma Nu'u ma Alaalaafaga</p>
Puna'oa Fa'alenātura ma le Si'osi'omaga	Fofa Talafeagai	Fa'amanuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
'Eliina o le oneone e lē mafai ona fa'auauina (fa'apisinisi ma mo 'āiga) 'olo'o fesoasoani i le tafia o le talafātai	<p>Fa'aihoa isi 'aula e maua ai le oneone/ma'a e fa'aaogā e 'āiga</p> <p>Su'esu'e i a'afiaga o le la'uina o le oneone</p> <p>Fa'atalanoaga a le nu'u i se</p>	<p>Fa'aitiitia le āfāina e mafai ona tūla'i mai i le tafia o le 'ele'ele i le talafātai ma le ātili lamatia i lōloga</p>	<p>Fa'aauau le fa'aihoaaina e le MNRE o nofoaga i tai/uta e mafai ona fa'aauau ai le 'eliina o le oneone/ma'a e tali ai mana'oga 'ae lē fa'aleagaina ai 'auvai o vaitafe</p>	<p>Tūlāfono Taufa'aofi Fa'ata'i o le Fa'afaoega o Puna'oa tau 'Ele'ele</p>

ma lologa	<p>faiga fa'avae ma le fa'atūlāfonoina o le 'eliina o le oneone</p> <p>Galulue fa'atasi le nu'u ma le mālō e fa'ailoa vāega e 'eli ai le oneone/ma'a</p> <p>Fa'atupu le iloa ma le lagolagoina o fa'aaogāga o 'ele'ele e mafai ona fa'aauauina</p> <p>Matāfaioi : MNRE/ Nu'u/Āiga</p>	<p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'uala</p> <p>Fa'aititia a'afiaga mai le tafia o le talafātai</p> <p>Fa'amanuiaga tautupe mo le nu'u mai fa'atinoga e mafai ona fa'aauau ai pea le 'eliina o le oneone</p>	<p>Fa'atino su'esu'ega o nofoaga ua fa'ailoa</p> <p>Fa'atino fa'atalanoaga ma nu'u a'afia i le la'uina o oneone/ma'a i nofoaga fuafuaina</p> <p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le Itūmālō ia aofia ai le fa'afoga ma le tulimata'iina o le 'eliina mai vaitafe o le oneone/ma'a e fa'aaogā e 'āiga</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e māta'itū ai le fa'agāsologa o fa'atinoga o Fuafuaga o le CIM</p>	
Fa'asao o le Gātaifale: Faisua	<p>Toe fa'aolaola le fa'asao o le gātaifale 'olo'o iai nei</p> <p>Fa'aauau le sā o fanai'a, lā'au 'o'ona ('ava niukini), vailā'au 'o'ona ma isi 'aulala lē lelei o faigāfaiva e lē mafai ona fa'aauauina, e aofia ai le 'eliina ma le la'uina o le oneone</p> <p>Sā'ili'ili i puna'oa o faigāfaiva lata mai i le matāfaga, e maua'a i suiga o le tau</p> <p>Matāfaioi: Nu'u /Itūmālō/ MNRE/MAF/ SROS</p>	<p>E fa'atūmau ai le ola fa'alēnātura o mea e ola 'olo'o ola fa'atasi i le si'osi'omaga</p> <p>Fa'amaua'a ai le ola lelei ma lava o mea'ai a le nu'u</p> <p>E puipua ai le ā'au ma faigāfaiva lata mai i le matāfaga</p> <p>Puipua ai le tele o meaola 'ese'ese i le gātaifale</p> <p>Puipua ma fa'aleleia le tele o itū'āiga mea e ola e maua i lea si'osi'omaga</p>	<p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aititia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsanai ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Sa'ili e le nu'u se 'aulala e fa'atupe ai le toe fa'aolaolaina o le fa'asao i le gātaifale</p> <p>Fa'ailoa e le MAF i le 'aufafa'ato'aga a'afiaga o le tafe o vai ona o le lē lelei o le fa'afoga o lafu manu</p> <p>Tu'uina atu e le MAF fautuaga o tomai fa'apitoa i fa'agāsologa o le fa'afoga o manu fa'alāfuā ma fa'ama'i mo fa'asao o i'a/gātaifale</p> <p>Fa'afoe e le nu'u pua'a/povi (tu'u i pā, 'aemaisae tafatafa o vāega 'olo'o iai vai fa'asoa) ma vāega e a'afiagōfie i lōloga</p>	<p>Fuafuaga a le Vāega o Fa'ato'aga 2016-2021</p> <p>NESP Fa'ata'i 2016-2020</p>
Alamanuia ma le Lava o Taumafa	Fofa Talafeagai	Fa'amanuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'afoga o manu fa'alāfuā: (sis i 'aferika ma 'anufe 'olo'o a'afia ai ma'umaga ma togālā'au 'aina)	<p>Fa'atino se polokalame fa'atāma'ia e taf'i'esea, tāofiofia pe 'ave'ese ai itū'āiga mea e ola na fa'aulufale mai</p> <p>Toe totō i lā'au māsanai e maua'a i le tau</p>	<p>E fa'atūmau ai le ola fa'alēnātura o mea e ola 'olo'o ola fa'atasi i le si'osi'omaga</p>	<p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele mo le Itūmālō o Si'umu ma le fa'amoemoe e fa'aititia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsanai ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p>	<p>Fuafuaga a le Vāega o Fa'ato'aga 2016-2021</p> <p>Fuafuaga Fa'agāoioi a Sāmoa mo Mea e Ola Fa'alāfuā (NISAP)</p>

	<p>Fa'atino se fa'amaumauga o mea e ola na fa'aulufale mai i totonu o le atunu'u, ia aofia ai fa'amatalaga fa'ataau i le taimi ua tuana'i, taimi nei ma le aogā i le lumana'i ma fa'ailoa fo'i ma a'afiaga ma gāoioiga e tatau ona fa'atino</p> <p>Fa'atino a'oa'oga ma polokalame fa'alauiloa fa'ataau i a'afiaga mai mea e ola fa'alāfuā na fa'aulufale mai i totonu o le atunu'u</p> <p>Fa'atino se Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoega o Mea e Ola Fa'alāfuā</p> <p>Fa'atino Fa'afoega o le Galuea'ina o le 'Ele'ele e Mafai ona Fa'aauau (SLM)</p> <p>Ātīna'e le mafai o le 'aufaifa'ato'aga i le fa'afeina o manu ta'aloa (pua'a, pov'i) 'olo'o fa'aleagaina puna'oa tau suāvai</p> <p>Fa'atino fa'ata'ita'iga o itū'aiga o lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le tau</p> <p>Itūmālō e fai ni pā e tu'u ai latou manu</p> <p><i>Matāfaioi : Nu'u /Itūmālō/ MNRE/MAF/ SROS</i></p>	<p>Ātīna'e ai le maua'a ma le ola lelei ma lava mea'ai a le nu'u</p>	<p>Fa'alauiloa e le MAF i le 'aufailafumanu a'afiaga o ālāvai ona o le lē lelei o le fa'afoega o lafumanu</p> <p>Fesoasoani le MAF i le fa'avaeina o nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'aiga lā'au 'ese'ese e fetaui ma le tau</p> <p>Galulue fa'atasi le MNRE Forestry, DEC ma le MAF i le tu'uina atu o lā'au totō e fetaui ma le tau</p> <p>Fa'atino e le MNRE, MAF ma le SROS se polokalame mālosi mo le atunu'u 'ātoa e fa'atāma'ia ai mea e ola fa'alāfuā fa'avae i fa'amaumauga ma fa'atino se polokalame fa'alauiloa fa'apitoa mo le si'itia o le iloa e le atunu'u</p> <p>Fa'afe e le nu'u nofoaga mo pua'a/povi ('aemaise i 'autafa o vāega 'olo'o iai vai fa'aso)</p> <p>A'oa'oga mo le 'aufaifa'ato'aga i le fa'afeina o meaola fa'alāfuā 'aemaise meaola fa'alāfuā 'olo'o a'afia ai fuālā'au 'aina mata ma lā'au totō</p>	
--	---	--	---	--

Pūlega	Fofa Talafeagai	Fa'amanuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
<p>Fa'amālosia le pūlega lelei o puna'oa fa'alenātura ma le fa'aaogāga o 'ele'ele e ala i tūlāfona a nu'u</p> <p>Galulue fa'atasi ma Sui o Nu'u e māta'itū le fa'aaogāga ma a'afiaga o puna'oa fa'alenātura</p> <p>Fesoasoani ia faifaipea polokalame mo le si'itia o le iloa i nu'u</p> <p><i>Matāfaioi : MWCSD /Nu'u</i></p>	<p>Teuteu fa'afou ma/pe ātīna'e tūlāfona e fa'afoe ai le fa'aaogāga o puna'oa fa'alenātura ma pūlea a'afiaga mai le fa'aaogāga o le 'ele'ele; e pei o le tausiga o ālāvai, lāfoa'iina o otaota, 'eliina o le oneone, manu ta'aloa ma le lē fa'atonutonuina o ātīna'e i nofoaga 'apovai ma lata ane i vaivili.</p>	<p>Fa'amālosia le fa'atinoga o fuafuaga a vāega uma o le atunu'u</p> <p>Fa'amālosia le māta'itūina o Tūlāfona, Tūlāfona</p> <p>Fa'atonutonu, Ta'iala, Fuafuaga ma Faiga Fa'avae uma a le Atunu'u</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona fa'amāsan, tali atu ma vave ona toe fa'aleleia nu'u i le āga'i atu i le lumana'i</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona tali atu ma fa'amālamalama fa'atinoga ma maua se si'osi'omaga e mafai ona ātīna'e ai nu'u ma afio'aga</p>	<p>Ātīna'e ma resitala tūlāfona a le itūmālō/nu'u e puipuia ai meatōtino a le itūmālō/nu'u ma le mālō, le si'osi'omaga, 'aulala o le tausiga o 'āiga ma le lava o mea'ai, 'aemaisse fa'atinoga e a'afia ai laufanua 'apovai ma le talafātai</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tulimata'i ai le āga'i i luma o le fa'atinoga tūlāfona a le itūmālō/nu'u</p>	<p>Tūlāfona o Fono a Nu'u (Tūlāfona Taufa'aofi o Teuteuga 2016)</p> <p>Fuafuaga o Vāega tau Nu'u ma Alaalafaga</p> <p>Fuafuaga mo le Ātīna'e o Nu'u ma Afio'aga 2016-2021</p>

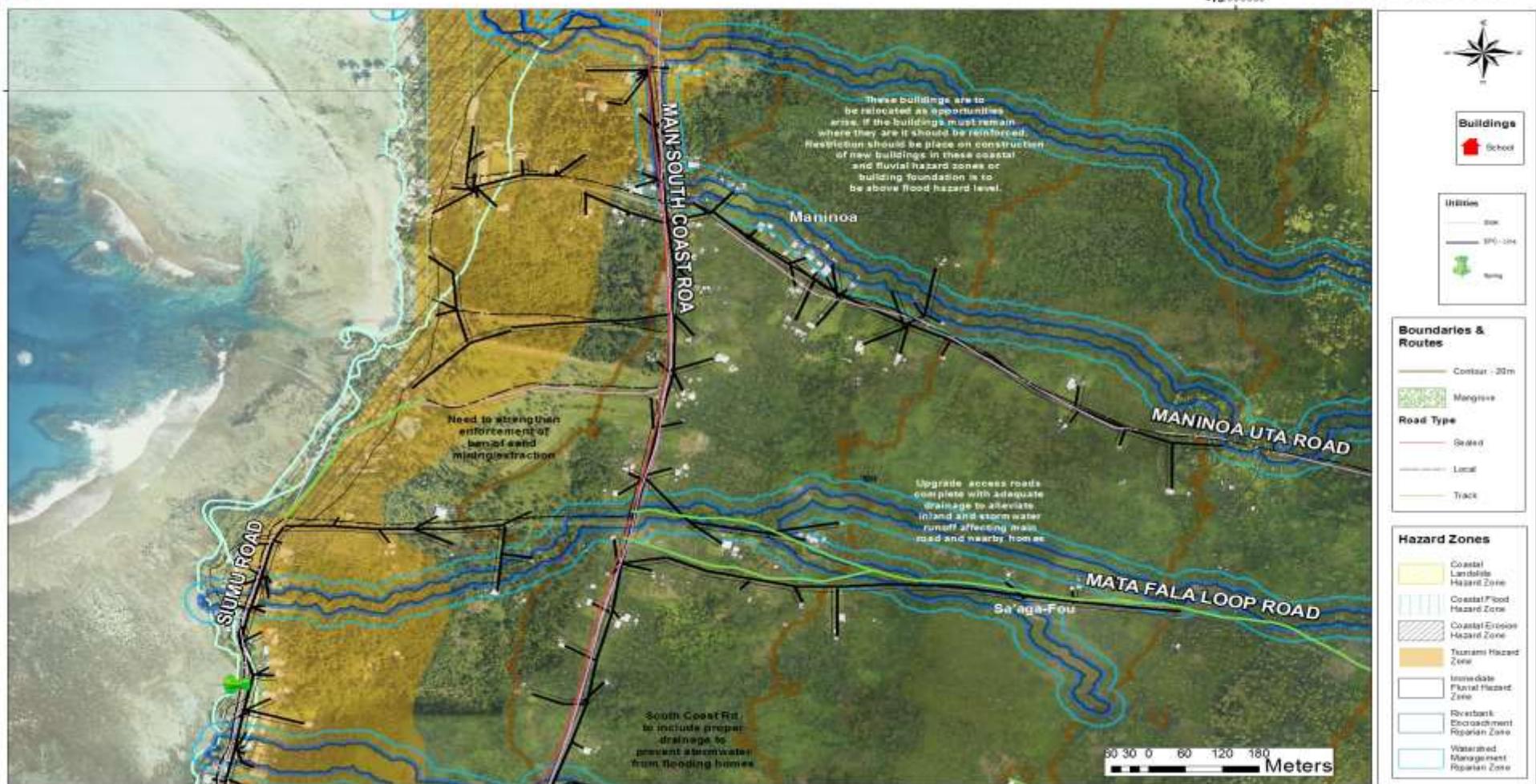
Fa'afanua o le Nu'u o Maninoa

Maninoa Village

ADAPTATION FUND

Coordinate System: GCS WGS 1984
Datum: WGS 1984
Units: Degree

Data Source: Ministry of Natural Resource and Environment, Samoa
Map Production: Spatial & DRM Specialist, Adaptation Fund - Enhancing Resilience of Coastal Communities of Samoa to Climate Change Project

Fa'afanua o Itūmālō o 'Upolu

